

Christophoros

XXXII. évfolyam, 6. szám

Ingyenes kiadvány

2025. karácsony – Weihnachten 2025

Az igazi világosság

„Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága. A világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be.” (Jn 1,4–5)

Nem tudom, miért, de ha választanom kellene egy karaktert a Bibliából, – aki nem Jézus, – Dávidot választanám. Szeretem a karakterét, azt, hogy mindig talpra esett és mindig tudja, mit kell mondani. Góliát ellen öröm nézni, ahogy az az aprócska fiú, – a filiszteushoz képest, – egy egyszerű tervvel lép elő. Visszautasítja a páncélt, a fegyverzetet és szinte egy jelentéktelen aprósággal győzi le a fejlett, érett, sokat látott katonát.

Sokszor kívánom azt, hogy bár bennem is meglenne ez a bátorság, hogy szembe merjek nézni minden felém emelkedő nehézséggel. Pont azzal az egyszerű formával, ahogyan Izráel nagy királya tette. De legtöbbször, főleg az ünnepi időszakban, inkább azt érzem, hogy a filiszteus katona egyre nagyobb lesz

előttem, én pedig egyre kisebb leszek, és nem hogy a parittyás ötlet nem jut eszembe, hanem csak tétlenül állok, és nézem. Pedig nem erről kellene szólnia ennek a szép időszaknak. Nem arról, hogy Dávid bátorságát kutassam, hogy filiszteusokkal küzdjek meg, hanem valami másról, valaki másról.

Dávid fia! Kiáltja a tömeg Jézus után, mikor bevonul Jeruzsálembe. Hatalmas megtiszteltetés ezt a titlust viselni, de nem tudom, Őt ez mennyire foglalkoztatta. S hát erről a személyről kellene, hogy szóljon az advent, a karácsony. Arról, aki számarháton lovagol, akinek tanítványai gyermeki szeretettel követik őt. Aki nem palotában, hanem egy istállóban született a világra. Nem a nagy uralkodók, szövetséges országok nagyjai tudták meg elsőként érkezését, hanem egyszerű pásztorok, a társadalom periferiájáról. Ezt az alázatot keresi a szívem, erre várok minden adventben, hogy ne egyre nagyobb legyek, hanem egyre kisebb, hogy méltó legyen a szívem Jézushoz.

Neki nem voltak frappáns mondatai, amiket, mint egy színházi előadásban, jól időzítve elejtett. Nem emberi nagyság és ügyes trükkök tárháza sugárzott belőle, hanem az őszinte figyelem. Egyszerűen csak igaz volt és valóságos.

Karácsonykor rengeteg a tennivaló. Emberek ezrei vesznek bennünket körül, és mindenkinek meg akarunk felelni. Menüvel, ajándékkal, tisztára pucolt ablakokkal. Mert az ünnep akkor a legszebb, ha a szívünkbe vésett ajándékot adjuk másnak. A szeretet, amit az Isten mutatott felénk ott, Betlehemben. Ha ezzel a hittel ülünk le a fa alá, akkor bármit is rejt majd a csomagolás, örömteli lesz az ünnep.

Somogyvári Flóra

Áldott karácsonyt kíván a Christophoros olvasóinak,
evangélikusoknak és más felekezettűeknek, soproniaknak és távolabbiaknak
a Soproni Evangélikus Egyházközség vezetősége!

Az Ige testté lett

„Kezdetben volt az Ige, és az Ige Istennél volt, és az Ige Isten volt. Ő kezdetben Istennél volt. Minden általa lett, és nélküle semmi sem lett, ami létrejött. Benne élet volt, és az élet volt az emberek világossága. A világosság a sötétségben fénylik, de a sötétség nem fogadta be. Megjelent egy ember, akit Isten küldött, akinek a neve János. Ő tanúként jött, hogy bizonytságot tegyen a világosságról, hogy mindenki higgyen általa. Nem ő volt a világosság, de bizonytságot kellett tennie a világosságról. Az Ige volt az igazi világosság, amely megvilágosít minden embert: ő jött el a világba. A világban volt, és a világ általa lett, de a világ nem ismerte meg őt: a saját világába jött, de az övéi nem fogadták be őt. Akik pedig befogadták, azoknak hatalmat adott arra, hogy Isten gyermekeivé legyenek; mindazoknak, akik hisznek az ő nevében, akik nem vérből, sem a test, sem a férfi akaratából, hanem Istentől születtek. Az Ige testté lett, közöttünk lakott, és láttuk az ő dicsőségét, mint az Atya egyszülöttjének dicsőségét, telve kegyelemmel és igazsággal.” (Jn 1,1-14)

Egy eseményről sokféle történetet lehet írni. Mindegyik igaz és mégis mindegyik más. A leíró történet részletesen elmondja az eseményeket úgy, ahogy egy szemtanú láthatta. Az oknyomozó történet keresi az esemény okát, célját és hatását, meghúzza belőle a vonásokat a múltba és a jövőbe. A szellemtörténet az esemény belső értelmét keresi, a világtörténelem nagy elvi összefüggései között való helyét. Mindegyik jogosult. A leíró történetírás nagyon érdekes és szemléletes, az oknyomozó rendkívül tanulságos, a szellemtörténet elmélyítő és elindító.

Mindez áll a karácsonyi történetre is. Lukács evangélista leíró történetet ír róla, angyalokkal, pásztorokkal, vendégfogadóval, istálló jászálával. Tegnap este a karácsonyfa alatt bizonynyal sok helyen elolvasták, s elgyönyörködtek szépségében és érdekességében. Máté is ír karácsonyi történetet, őt azonban már inkább az előzmények és a következmények érdeklik. Ábrahámától Heródesig s Betlehemtől napkeletig terjedő történeti és földrajzi távlatba állítja be Krisztus születését. Azt lehetne mondani, hogy Máté írja meg a karácsony oknyomozó történetét. Mellettük János a felolvasott igében karácsony szellemtörténetét írja meg. A szó szoros értelmében világviszonylatba állítja

ja a karácsonyi történeteket. Az örökkévalóságtól az örökkévalóságig terjedő távlatban szemléli. Ezért lesz nála a betlehemi jászol üdvtörténeti eseménnyé. Lefejt az eseményről minden történeti sallangot, legyen az akármilyen szép és megható is. Csak a lényegét, az események szellemét nézi s ezt ebben fogalmazza meg: Az Ige testté lett. Ebben a mondatban benne van karácsony minden isteni fájdalma és minden emberi öröme.

1. „Az Ige testté lett” Ebben a mondatban benne van a karácsony minden isteni fájdalma.

a) Ember lett. Még pedig nem valami emberfeletti ember. Nem valami nagy uralkodó, mint Nagy Sándor, Caesar, vagy akár Napóleon, nem világhírű bölcs, mint Sokrates vagy – ha úgy tetszik – Salamon király, nem világszépség, mint Adonis, még csak nem is valami híres olimpiai bajnok, hanem csak egy egyszerű, igénytelen falusi ács. Az sem azonnal. Karácsonykor pólyába burkolt kis csecsemő lett az Ige, tehát az Isten. Ha ezt megfontoljuk, akkor bontakozik ki előttünk az, hogy mire gondolhatott Pál akkor, amikor a Filippi-levélben ezt írja: „Önmagát megüresíté, szolgai formát vévén fel, emberekhez hasonlóvá lévén” (2,7). A mindenható Isten tehetetlen, emberekre rászoruló csecsemő lett. A mindenütt jelenlevő a tér szűk korlátai közé szorult, helyhez kötött lett, ami karácsonykor egy egyszerű jászolt jelentett kevés, zizegő szalmával. Az örökkévaló belépett az időbe s ezzel belépett a halál jegyesei közé. Karácsony a test börtönébe zárta be Istent. Íme, a karácsony egyik isteni fájdalma!

b) Hústest lett. Jézus Krisztus emberré léte nem valami látszat-emberség volt. Ahogyan Luther mondja a kátéban: A valóságos Isten valóságos emberré lett. Ugyanúgy született s növekedett, dolgozott és el-

fáradt, éhezett és szomjazott, ébren volt és aludt, örült és szomorkodott, mosolygott és sírt, mint mi emberek. Teste tehát nem valami megdicsőült emberi test volt, hanem hústest, mint a mienk. Ez azt jelenti, hogy ugyanúgy megkísérthető volt, mint mi. Meg is kísértette mindenekben hozzánk hasonlóan (Zsid 4,15). Sőt jobban. Senki ember fia ellen nem intézett még a Sátán olyan eszeveszett támadást, mint az Isten Fia ellen. Ennél a pontnál gondoljunk arra, hogy a Teremtő nem kísérthető, csak a teremtmény. A karácsonyi kisdobban tehát az Isten a „nem kísérthetőség állapotából a kísérthetőség állapotába került.” Megüresítette magát s kilépett védett birodalmából e világ fejedelmének területére, céltáblájául a sötétség minden támadásának. Íme, a karácsony isteni fájdalma!

c) Bűn lett. Azzal, hogy magára vette a hústestet, azonosította magát a bűnös emberrel. Az, aki bűnt nem ismert, bűnné lett érettünk. Így fejezi ki ezt Pál 2Kor 5,21-ben. Tehát nemcsak a büntetésünket vette magára helyettünk, ő maga azonban ártatlan maradt, hanem – anélkül, hogy ő maga bűnt cselekedett volna – szentségével elítélte az ember bűnét, szeretetével azonban azonosította magát azzal. Így vetődik rá már a karácsonyi jászolbólcsőre a kereszt árnyéka. Hogy ennek vállalása mit jelentett, arra elég utalnunk a Getsemáné kert nagy lelki tusájára, a véres verítékére, mely végigpergett Krisztus orcáján. Isten, a szent bűnné lett, a Bíró a vádlottak padjára ült. Ezt látja János egy szelídarcú kis baba helyett a betlehemi jászolban. Íme, a karácsony isteni fájdalma!

d) Kitaszított lett. János szerint a testté lett Ige sorsa az üldöztetés. Három oldalról fenyegeti az emberré lett Istent, Krisztust ez a fenyegető ellenállás: a sötétség, a világ és az övéi részéről. A sötétség nem fogadta be (5. v.), a világ nem ismerte meg őt (10. v.), az övéi pedig nem fogadták be őt (11. v.). Hogy a sötétség fejedelme ellensége volt, az érthető, hiszen azért jött, hogy az ördög munkáit lerontsa. Ezért mozgósította

is a Sátán azonnal ellene a hadait. Heródes hadat üzen a kis gyermeknek, s betlehemi kisdobok vére festi pirosra a földet, édesanyák kétségbeesett sikoltása veri fel a kis város csendjét, amelyet megszentelt az ott testté lett Ige. Úgy üldözik, mint valami kártevő dúvadot. Kevésbé érthető, de még megmagyarázható, hogy a világ nem figyel fel reá. Augustus császárnak eszé ágában sincs, hogy a Megváltó születésére vonatkozó isteni próféciaának engedelmes eszköze akkor, mikor a népszámlálási parancsot kiadja. Egy zugolyában született kis gyermek nem világszenzáció. Az azonban már sem nem érthető, sem nem menthető, hogy az övéi sem fogadják be őt. Azon az éjszakán Betlehemben mindenkinek jutott hely, csak a testté lett Igének nem. Ő otthontalan s hazátalan.

Csodálatos szeretet, mely nem fordul vissza ily fogadtatásra! Nincs helye a házban? Meghúzódik az istállóban. Nincs helye a szívben? Ott marad a küszöbön, mint a gazdájától kivert, de mégis hűséges kutya. Az ajtó előtt van és zörget, várva a bebocsáttatást (Jel 3,20). Íme, a karácsony isteni fájdalma!

2. Ebben azonban már benne ragyog, ha még meg nem becsülten is, a karácsony emberi öröme is: Szeret az Isten!

a) A testté lett Ige világosságul jött erre a világra (4,9 v.). Az eltévedt, sötétségben botorkáló embernek, aki közel áll a kétségbeeséshez vagy talán már egészen kétségbeesett, a világosság, még ha csak egy pislákoló kis mécses vagy egy ablakból kiszűrődő fénysugár is, mégis biztatás, reménység, élet. Aki nek igazi karácsonya van, az sohasem kerülhet csilagtalan éjbe. Ha Isten minden ajándéka sötétségbe borul is körülötte, ha nem lát semmit sem Isten szeretetéből, akkor is világít neki a karácsonyi gyermekben testté lett Ige: Úgy szeretete Isten e világot, hogy egyszülött Fiát adta érte. Íme, a karácsony emberi öröme!

b) A testté lett Ige erőül jött erre a világra. „Valakik befogadják őt, hatalmat ada azoknak, hogy Isten fiaivá legyenek” (12. v.). Nagy öröm a sötétségben a világosság felragyogása, a reménytelenségben a reménység feltámadása, de még sokkal nagyobb öröm örökké bukdácsoló életünk számára az erő az Istenfiúsághoz. Ember, Istennek tékozló fia, kit úgy bánt, hogy elhibáztad életedet, ki minden reggel új nekiszánással indulsz a napnak, hogy ma vigyázni fogsz magadra, este pedig keserves könnyek között siratod megint a bűneidet, ki felkelsz a porból, hova elgáncsolt a Sátán, de röviddel azután újra csak elbúszsz, ki nagy fogadkozások sasszárnyain emelkedsz a fellegekbe, hogy azután annál mélyebbre zuhanj, ki utálod magadat s

mégis tovább csinálod az utálatos bűnt, ki tudod, hogy mit kellene cselekedned, de nincs erőd annak véghezvitelére, Ember, ki végére jutottál minden maradék erődnél, halld meg a karácsonyi evangéliumot: Akik Krisztust befogadják, azoknak Ő, a testté lett Ige, az emberré lett Isten hatalmat ad arra, hogy Isten fiaivá legyenek! Hogyan? Ne kérdezd! Nem magyarázatra van szükséged, hanem arra, hogy próbáld meg. Meg fogod látni, hogy így van, s akkor nem töprengsz többé a mikéntjén a dolgoknak, hanem boldogan fogsz bizonyosságot tenni: Íme, a karácsony emberi öröme!

c) A testté lett Ige teljes kegyelemmel (14.v.). Régi életünk minden undokságát elfedezi ez a kegyelem, új életünk minden gyarlóságát pedig hordozza. Ez a kegyelem teljes. Nem rész szerint való. Egészen meg tud bocsátani. Semmi neheztelést, vagy rossz emléket nem hordoz utána a szívében, ha meg-

bocsátott. Egészen megbékél. Nyugtalan lelkiismeretű, Isten haragjától féltő ember, halld meg a karácsonyi evangéliumot: Krisztusban teljes kegyelem vár rád Istennél! Íme, a karácsony emberi öröme!

d) Igaz-e mindez? – kérdezed. Felel az Ige: A testté lett Ige teljes igazsággal! Az első betűtől az utolsóig mind igaz. Számolhatsz vele, építhetsz rá.

Karácsony minden isteni fájdalma a bűnös ember miatt van. Ezért kellett testté lenni az Igének. Karácsony minden emberi örömét csak a bűnös ember tudja felfogni. Jer, üljünk le együtt a bűnösök padjára, s kezdjünk háladalba: „Hozzánk jött a mennyországból Ő, a szent, Ki megment Minden nyavalyánkból. Isten emberért ember lesz. És íme Az ige Magára testet vesz”. Ámen.

Túróczy Zoltán (1952. december 25.)

Beszéd Krisztus születéséről

A mi Urunk és Megváltónk eljövetelekor és test szerinti megjelenésekor az angyalok égi kórusokat vezetve jelentették a pásztoroknak, mondván: Nagy örömet hirdetek nektek, ami az egész népnek szól (Lk 2,10).

Mi tehát maguktól a szent angyaloktól kölcsönzött szóval hirdetjük nektek a nagy örömet.

Ma ugyanis az Egyház békességben van, az eretnekek viszont haragban vannak.

[...]

Ma szeretteim, Krisztus örvendezik, a Sátán pedig siránkozik, ma az angyalok ujjonganak, a démonok viszont zavarban vannak. Mit mondjak még többet?

Ma Krisztus, aki Király, a béke királya, amikor megjelent, békéjével száműzött minden meghasonlást, a nézeteltéréseket elűzte, a széthúzást szétzavarta, és mint az eget a Nap fénye, villámgyorsan úgy ragyogja be ez Egyházat a béke.

Mert – mondta az angyal – ma született nektek a világ Megváltója (Lk 2,11).

Ó mily kíváncsi név a békéé, mily szilárd a keresztény vallás fundamentuma, és az Úr égi oltáraival ékes. Mit hirdethetnénk még a békéről, ami hozzá méltó?

A béke ugyanis Krisztus neve, amint az apostol is mondja: Krisztus a mi békességünk (Ef 2,14), aki a kettőből egyet alkotott, akik nem nézeteikkel, sem hitükkel, hanem a Sátán irigysége folytán hasonlottak meg.

Valóban, mint amikor a király érkezik, tisztítsák meg az utcákat is, minden várost különféle virágokkal

és díszekkel koszorúzzanak fel, hogy semmi legyen, ami méltatlan arra, hogy a Király szeme elé kerüljön.

Így most is, Krisztusnak, a béke királyának megjelenésekor, ki kell vetni a közösségből mindent, ami ártalmas.

Az igazság felragyogásával tűnjék el a hazugság, semmisüljön meg a széthúzás, ragyogjon fel az egyetértés.

És mint gyakran látni szoktuk, amikor a királyok, vagy a testvérek képét megfestik, hogy kettejük egyetértésének jelei kifejeződjenek, a festőművész álló nőalakban ábrázolja az egyetértést, amit mindkettejüket átölelve fest meg, hogy azok, akik testileg különböző személyekként jelennek meg, azok felfogásukban és szándékukban egyesüljenek.

Így most az Úr békéje közöttünk állva és mindkettőnk az ölében dédelgetve összekapcsol, hogy az összefont kezekkel tanítsa a szétvált testeket az egy szellemben való egységre, amelyben kétségtelenül beteljesedik a prófétai szó, mely azt mondja: És a béke lesz a tanácsadó a kettő között (Zak 6,13).

[...]

És ezért, ha a földön dicsérik a szentek a békét,

dicséretének fénye elárad az égen, mert magasztalják azt a mennyei angyalok, és mondják: Dicsőség a magasságokban Istennek és a földön békesség a jóakarató embereknek (Lk 2,14).

Látjátok, testvéreim, miként küldik egymásnak a béke ajándékát a mennyei és a földi lények mind!

A mennyei angyalok békét hirdetnek a földieknek, a szentek a földön együtt magasztalják Krisztus, aki a mi békénk, aki a mennyek között foglalt helyet, és a misztikus kórusokkal kiáltják: Hozsanna a magasságokban!

Mondjuk tehát mi is az angyalokkal együtt: Dicsőség a magasságokban Istennek, aki megalázta a Sántát és felmagasztalta Krisztusát.

Dicsőség a magasságban Istennek, aki a széthúzást száműzte, és helyreállította a békét.

Nézzétek testvérek, az ujjongó angyali szózatot!

Dicsőség a magasságban Istennek, és béke a földön.

Aranyzavú Péter (fordította: Csizmár Oszkár. Az egyházatyák beszédei Krisztus-ünnepekre I. Karácsonyi ünnepkör, 117-120. o.)

Csillagfényes éjszakán

1. Csillag - fé - nyes é - sza - kán An - gyal - szó - zat

hang - zik, Bet - le - hem - nek pusztá - ján Hol

pász - tor - nép ta - nyá - zik: Pász - to - rok, ne

fél - je - tek, Ví - gan ör - ven - dez - ze - tek, Mert

föld - re jött, kit el - kül - dött Az Úr, az Is - ten

nek - tek: A ti üd - vös - ség' - tek!

A tervek szerint 2030-ra megújul énekeskönyvünk. Néhány új énekkel már megismerkedhetünk az interneten, ahol több meg is hallgatható: <https://probafuzet.lutheran.hu/>. Alább is olvasható egy:

2. Hideg jászol szalmáján Égi gyermek alszik, Körülötte szállásán Halk ének hangja hangzik: Imádják a pásztorok, Tiszta szívű jámborok. Örvendeznek, hálát zengnek Az Úr nagy jóvoltáért, Egyszülött Fiáért.

3. Csillag támad Keleten, Látják gazdag bölcsek. Útra kelnek serényen, És velük drága kincsek. Meglelik a Gyermecket, Kit a csillag hirdetett; Imádattal, ajándékkal Előtte térdre hullnak, S hódolnak mint Úrnak.

4. Menjünk mi is jászlához Örvendező szívvel, Boruljunk le lábához Mély hódolattal, hittel! Dicsőség az Istennek, Békesség az embernek! Az éj elmúlt, a fény kigyúlt, Az Isten gyermekké lett, Nála az üdv s élet!

*Szöveg: Szak Antal 1960.
Dallam: Noël (francia karácsonyi ének)
a 16–17. századból.*

Milyen a jó változás?

„Ekkor a nagytanácsban ülők mind rátekintettek [Istvánra], és látták, hogy az arca olyan, mint egy angyalé.” (ApCsel 6,15)

A Z3 volt a világon az első programozható digitális számítógép, amely a mai PC-k őséneke tekinthető. Megalkotásával létrejött a digitális világ, amely gyorsabban változtatja meg az életünket, mint szeretnénk.

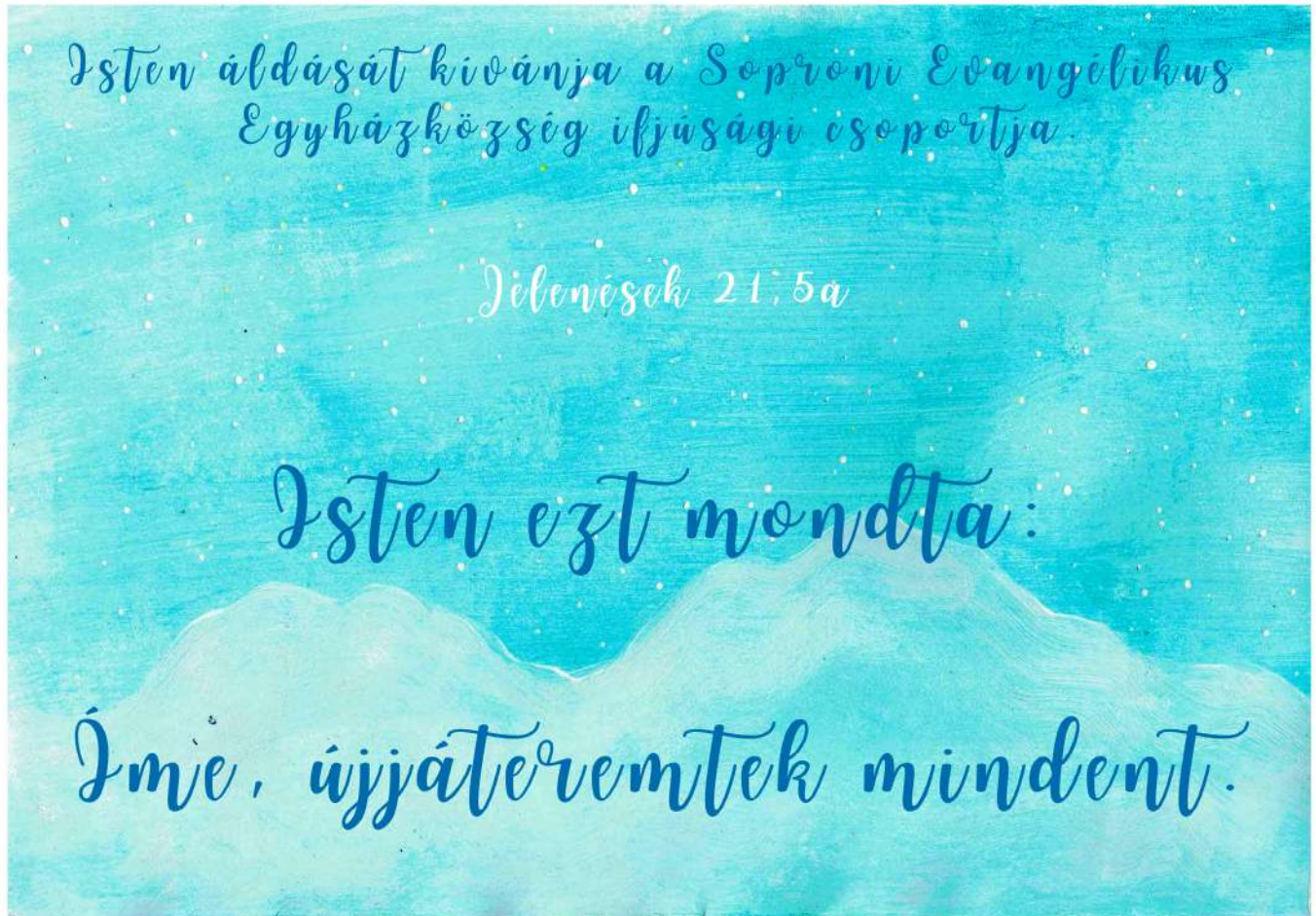
István apostol egyike volt annak a hét diakónusnak, akiket azért választottak, hogy gondozzák a gyülekezet özvegyeit. Szolgálatát változást hozott a gyülekezetbe. Féltékeny ellenségei istenkáromlással vádolták, és a nagytanács elé idézték, ahol bizonyosságot tett arról, akinek születését a mai napon is ünnepeljük. Amikor Istvánra néztek vádlói, azt látták, hogy Isten dicsősége jelent meg az arcán, és bizonyosságtételével emlékeztette hallgatóit: semmi sem választhat el minket Isten szeretetétől. Semmilyen újdonság, semmilyen élethelyzet, semmilyen történelmi változás.

Amikor Jézus emberré lett, örökre megváltozott a világ. Jelenléte betöltötte a vallási törvényeket. Ő kifizette minden adósságunkat, és utat nyitott az örök életre.

Az élet csupa változás. Hogyan reagálok ezekre a változásokra? Elutasítom őket, vagy inkább megpróbálok alkalmazkodni, és megtanulok másképp gondolkodni? Számolok a változás között Isten jelenlétével és tervével? Amikor hit által elfogadom Jézus Krisztust Megváltómnak, új kezdődik. Készen állok erre?

Imádkozzunk! Uram, tudom, hogy a kultúrámmal meg akar határozni, a múltam meg akar bélyegezni, ellenségeim pedig meg akarnak téveszteni. Tudom, hogy te vagy az egyetlen, aki olyan változást hozol az életembe, amely felemel, megszabadít, és hozzád vezet. Félelem helyett adj bizalmat a szívembe, hogy gyermeki hittel valljam: te változást hozol a világban annak kezdetén és Jézussal akkor, amikor belép a világba, amikor belép az én világomba is. Ámen.

Sághyné Kiss Katalin (Lelkesítő – Lelki útravaló az év minden napjára)

Hol van Isten ereje és bölcsessége?

„És miközben a zsidók jelt kívánnak, a görögök pedig bölcsességet keresnek, mi a megfeszített Krisztust hirdetjük, aki a zsidóknak ugyan megütközés, a pogányoknak pedig bolondság, de maguknak az elhívottaknak, zsidóknak és görögöknek egyaránt az Isten ereje és az Isten bölcsessége.” (1Kor 1,22–24)

Hol van Isten ereje és bölcsessége? A megfeszített Krisztusban. – derül ki igénkből, az első korinthusi levél nagy bizonyágtételéből. Ez egy meglepő üzenet. A zsidóság ugyanis várta Isten hatalmának a jeleit, a csodákat, amik igazolják az üzenetet. A görögök bölcsességet kerestek, azaz mindent meg akartak érteni és megmagyarázni, még Istent is. Mind a két megközelítés Isten iránti bizalmatlanságot jelent, amit az ember csak bizonyos feltételek teljesülése esetén hajlandó feladni. Bennünk is ott vannak ezek a várakozások, hogy lenyűgöző csodák vagy észérvek hitelesítsék a hit tárgyát, hogy könnyűvé, magától értődővé tegyék a hitet.

Isten ereje és bölcsessége mégis a megfeszített Krisztusban jelent meg. Bár a kereszthalálban csak a gyengeség és a vég látszik, de vannak, akiknek mégis több adatik ezen keresztül. Mi ennek a titka? Nem a mi megközelítésünkön, várakozásunkon múlik. Hanem az elhívottságunkon. Azaz a keresztről szóló be-

széd sokakban legyőzi a fenntartásokat, és nagyobb erővé válik bármilyen várt bizonyítéknál. Kevés lenne minden csoda vagy magyarázat ahhoz, hogy kiszabadítsa a hitetlenségből és megkötöttségből. De a Krisztusról szóló igehirdetés elég ahhoz, hogy megváltoztasson és megmentsen. Nincs mire várnom, mert a jézusi örömhír nekem is megadja azt, amire szükségem van.

Imádkozunk! Istenem! Hinni akarok, mert szükségem van a te erődre és bölcsességedre. Mégis úgy érzem, mintha egy fal választana el tőled és ajándékaiddal. Kérlek, törd át ezt a falat, szívem keménységét igéddel, a megfeszített Krisztusról szóló bizonyágtétellel. Add, hogy észrevegyem: őbenne minden az enyém lehet, amire csak szükségem van. Újíts meg, téríts engem magadhoz. Ámen.

Dr. Tóth Károly (Lelkesítő – Lelki útravaló az év minden napjára)

Mi az evangélikus egyház véleménye a hazai lombikbébiprogramról?

Szerkesztőségünkhez is számos kérdés érkezett az utóbbi napokban e témában, így fontosnak tartjuk közölni azt a véleményt, amelyet dr. Orosz Gábor Viktor Magyarországi Evangélikus Egyház Zsinata Teológiai Bizottságának elnöke fogalmazott meg a 168 óra újságírójának kérdésére válaszolva:

„A lombikbébiprogram azon párok számára helyezi kilátásba a saját gyermek világrajövetelét, akiknek természetes úton ez nem lehetséges. Azok az orvosi beavatkozások, amelyek férfi és nő saját gyermek utáni vágyát beteljesíteni igyekeznek (homológ megtermékenyítés), teológiai szempontból is alapvetően örömdeteselek.

Amennyiben a mesterséges megtermékenyítés módszereit eredményesen alkalmazzák és az úgynevezett számfeletti embriók létrejöttét igyekeznek elkerülni, akkor véleményünk szerint a mesterséges megtermékenyítés Isten áldásnak tekinthető.

Szemben a római-katolikus tanítóhivatal természetjogon alapuló megállapításaival, evangélikus ol-

dalon nincs olyan ellenvetés, amely az eljárás előnyeit irrelevánsnak minősítené a tudatosan vállalt kockázatokkal szemben.

Ugyanakkor evangélikus álláspont szerint is előnyt élvez a természetes úton való fogantatás, hiszen csak így tapasztalható meg a szerelem, a szexualitás és az utódnemzés közvetlen összetartozása.

Ha ez az ideális helyzet nem áll fenn, tehát természetes úton a várandósság nem jöhet létre, a lombikbébiprogram alapvetően elfogadott alternatívaként alkalmazható eljárás.

A lombikbébiprogram nemrég bejelentett magyarországi kibővítése a fentiek alapján pozitív fejlemény és reménységünk szerint még több olyan egészséges gyermek világrajövetelét teszi lehetővé, akik szerető családban nőhetnek majd fel, ott, ahová nagyon várták őket szüleik.”

*Dr. Orosz Gábor Viktor
(evangelikus.hu 2017. augusztus 25.)*

Gyülekezetünk életéből

Közös úton – egyházmegyei nap

Október 12-én a Soproni egyházmegye napjának gyülekezetünk adott helyet. A nyitó-istentisztelet (az ige-hirdetés újságunk reformációi számában olvasható) után tíz különböző programon vehettünk részt. Előadást hallgathattunk a Miatyánk és a misszió összefüggéseiről, egy dietetikustól a divatdiétákról, egy íróntól a hajléktalanokról, valamint egy drogból szabadult fiatal tett bizonyosságot, és négy szereplős pódiumbeszélgetésnek is részesei lehettünk. A gyerekeknek kézműves foglalkozást, bábelőadást, bűvészshow-t és

interaktív bibliai előadást szerveztek. A nap közepén ebéd, a végén záróhítát kötötte össze a különböző korosztályokat. Nagy értéke volt annak, hogy számos gyülekezetből találkozhattunk, és hogy ilyen színes, tartalmas program valósulhatott meg. Tervünk, hogy mindezzel hagyományt teremtsünk, gyűljünk össze október második vasárnapján, találkozzunk 2026. október 11-én, hasonlóan sokszínű programmal, a következő egyházmegyei napon!

Dr. Tóth Károly

Reformációi családi délelőtt

Október 26-án reformációi családi délelőttöt tartottunk gyerek-istentisztelettel, teaházzal, vitaszínházzal, kézműveskedéssel, játékkal.

Adventikoszorú-készítés

November 29-én több család együtt készíthette el az adventi koszorúját az Erdészeti Múzeum segítségével.

Elkészült a Virágoskert Evangélikus Óvoda épülete

Elkészült Sopron új evangélikus óvodájának, Hunyadi iskolánk 2026 augusztusában induló tagintézményének, a Virágoskert Evangélikus Óvodának az épülete. December 3-án megáldottuk az új óvodát. Az ünnepi alkalmon ígét hirdetett Szemerei János püspök, köszöntőt mondott Soltész Miklós államtitkár, dr. Barcza Attila országgyűlési képviselő, dr. Farkas Ciprián polgármester és Pröhle Gergely országos felügyelő. A kö-

vetkező sorokban közöljük az elhangzott imádságot és áldást.

Mindenható Isten, irgalmas Atyánk, aki teremő és gondviselő szeretetteddel körülölelsz bennünket, hálát adunk neked, hogy elkészülhetett ennek az új óvodának az épülete. Köszönjük, hogy szent eszközödül használtad a tervezők, kivitelezők, döntéshozók és adófizetők fáradozását. Kérünk, áldd meg az óvo-

da munkatársait, a gyermekeket és családjukat! Add, hogy akik ezen a helyen cseperednek majd, hadd tapasztalják meg életre nevelő jószágod csodáját és a békességre törekvés gyümölcseit.

Megváltó Urunk, Jézus Krisztus! Add, hogy a testi és szellemi növekedés mellett igéd magvetése is jó földbe hullhasson itt, és idővel szárba szökkenhessen majd. Kérünk, gazdagítsd az ide belépőket kincseiddel.

Jöjj, Szentlélek Isten! Teremts köztünk egyetértést, és erősítsd meg a szeretet kötelékét, hogy Istennek tetsző legyen minden szó, mely új óvodánkban elhangzik. Jöjj, egység és szeretet Lelke, tölts be mindnyájunkat! Töltsd be derűddel ezt az óvodát, tedd benne örömtelivé a munkát, a játékot és a tanulást. Jöjj, örömeink Lelke, tölts be mindnyájunkat!

Szentháromság, egy igaz Isten! Kérünk, ne hagyj minket magunkra, hanem ajándékozd meg szent jelenléteddel az itt találkozókat és minket mindannyiunkat.

Mindenható örök Isten, irgalmadért kérünk, ne vedd meg kezünk munkáját, hanem vedd oltalmadba új óvodánkat és mindazt, ami benne van. Áldott legyen mindenki, aki átlépi küszöbét! Pásztori szeretettel vezesd az óvodapedagógusokat, hogy szeretettel és hűséggel viseljék gondját a rájuk bízottaknak; a gyermekek pedig testben és lélekben gyarapodjanak

szüleik örömére és a te neved dicsőségére. Legyen ez az épület a béke, biztonság és öröm helye, ahol Jézus a házigazda, az Ő szeretete építi a közösséget, erősíti és vezeti a munkatársakat! Legyen áldott ez a hely,

egyszülött Fiadért, az Úr Jézus Krisztusért, aki veled és a Szentlélekkel Isten, él és uralkodik mindörökkön örökké. Ámen.

Miért jó evangélikusnak lenni?

„Éppen ezért meg vagyok győződve arról, hogy aki elkezdte bennetek a jó munkát, elvégzi Krisztus Jézus napjára.” (Fil 1,6)

Nem tudom pontosan felidézni, mikor fogalmazódott meg bennem, hogy hálás vagyok a Mindenhatónak azért, hogy egyházának az evangélikus részéhez tartozom. Talán ez egy olyan pillanathoz köthető, amikor számba vettem azt, hogy mennyi áldás, gazdagság volt ezen az úton.

Eszembe jut gyermekkorom, a családom, amelyben elképzelhetetlen volt egy vasárnap a gyülekezet közössége nélkül. Az egyik első emlékem az, hogy miközben szüleim és testvérem a templompadban ülnek és részt vesznek az istentiszteleten, én huncut módon lefekszem, fejemet édesapám ölébe hajtom, várva, mit szól ehhez. Nem volt baj, megsimogatta a fejemet, és én csendben fekvé, figyelve vártam meg az alkalom végét. Az otthonosság a templomban, a gyülekezet közösségében talán valahol innen indult, s azóta is sajátomnak érzem a zsoltáros szavát: „Boldogok, akik házában laknak, szüntelenül dicsérhetnek téged!” Zsolt 84,5

Az, hogy a gyermeki hitem Krisztust személyesen ismerő hitté válhatott, azt a gyülekezetem ifjúsági csoportjának köszönhetem. Illetve inkább azt mondanám, Isten megajándékozott egy olyan közösséggel, amelynek tagjain keresztül nagyon sok lelki élményt, ismeretet, igaz barátot és testvért kaphattam. A legjobbkor történt mindez, amikor annyi kér-

dés volt bennem, amikor tinédzserként kerestem az igazságot, az életem értelmét. Ahogyan sok kortársam tette: hangos rock koncerteken, baráti összejöveteleken, de mégsem találtam. Közben hívogattak az ifisek, valami nagyon jóleső kedvességgel, szeretettel fordultak hozzám, s ott, ebben a körben átéltem, személyesen megtapasztalhattam, hogy nem kell tovább keresnem. Minden más megvilágításba került, s viszsza tekintve láttam, hogyan készítette a szívemet erre a Mennyei Atya: a vasárnap reggeli gyermekbibliakörök, az istentiszteletek, a hittanórák, a konfirmáció, mind ugyanazt a célt szolgálták, hogy személyesen is megismerhessem őt.

A közösségben megélt életfordító tapasztalat után hamar megéreztem legbelül, ezt másokkal is meg kell ismertetnem, hogy ennek az örömről, erejéről másoknak is beszélnem kell. Harmadéves teológus voltam, amikor először mehettem fel a váci szószékre: egy nyári vasárnapon felkért egy igehirdetési szolgálatra a lelkészem. Nagyon jólesett a bizalom, amelyet addig is annyi módon kifejezett ő is, de a gyülekezet nagyon sok tagja. Sok kép villan fel bennem, amely a váci, pilisi vagy budahegyvidéki templomhoz kapcsolódik. Az esküvőnk, igehirdetések, zenés szolgálatok. Számos olyan testvér arca, akikkel egymáshoz vezért a Gondviselő. Sok olyan van közöttük, aki már nincs velünk, de hiszem, az elválás csak ideiglenes.

Hálás vagyok azért, hogy Isten a Magyarországi Evangélikus Egyházba hívott el lelkésznek. Természetesen én is tudom és látom, hogy korántsem tökéletes ez a közösség, hogy sok a tennivaló mindenhol. Mégis tudom, hogy Ő csodálatos módon felhasznált minket országa építésében, hogy az Ő igéje elvégzi bennem, bennünk mindazt, ami még feladatként előttünk áll.

Hálás vagyok azért a lelki örökségért, amit nagy-
szüleimtől, szüleimtől, küldő gyülekezetem lelkészeitől, szolgáltatótól vehettem át. Hálás vagyok azokért az evangélikus testvérekért, akiket a mögöttem lévő huszonegy évben megismerhettem, akik hite, élete, szolgálata engem is formált, tanított, motivált. Hiszem, hogy Pál szavai nekünk, egyházunknak is szólnak: „Éppen ezért meg vagyok győződve arról, hogy aki elkezdte bennetek a jó munkát, elvégzi Krisztus Jézus napjára.” Fil 1,6

Keczkó Pál (Égígérő, 2025. szeptember, 2-3. o.)

Az Északi Evangélikus Egyházkerület gyülekezeti Keczkó Pált választották püspökükké. Isten áldása legyen szolgálatán!

Mi a szeretet - a fizikus szerint

„– Amúgy is, túl rég próbáljuk ezt észérvekkel megoldani.

– De maga tudós, Brand!

– Éppen ezért, higgye el, ha azt mondom, hogy a szeretet nem valami képzeletbeli dolog, hanem jól leírható erőhatás,... nem lehet lényegtelen.

– Fontos szerepe van, hogyne, a társadalomban, a kötődéseink, a gyereknevelés,...

– Halottakat is szeretünk. Annak mi a társadalmi haszna?

– Semmi.

– Akkor lehet, hogy egy más funkciót is betölt, egy olyat, amit eddig nem gondoltunk. Lehet a szeretet a lenyomata, vagy az átszűrődése egy magasabb

dimenziónak, amit tudatosan nem érzékelünk. Engem a világűrön át is hajt valami egy emberhez, akit nem láttam 10 éve, és aki minden valószínűség szerint meghalt. A szeretet tehát az egyetlen, számunkra is érzékelhető dolog, ami átlép időn és téren. Talán érdemes lenne megbíznunk benne, ha nem is értjük még a működését”

Idézet a Csillagok között című filmből

(A 2014-ben bemutatott sci-fi film felvonultatja a 21. századi elméleti fizika elképzeléseit a világűrről, a téridőről, valamint felvázolja a zsákutcába jutott emberiség lehetséges jövőjét. Rendezte: Christopher Nolan)

A magyar állam döntése értelmében gyülekezetünk 2026-ban újabb támogatást, további 250 millió forintot kap a templomfelújítás folytatására. Köszönjük a támogatást!

Deutsche Seiten

Pfarrer oder Pfarrerin gesucht

Die evang.-luth. Gemeinde in Sopron sucht einen lieben Pfarrer oder eine liebe Pfarrerin, der/die unsere deutschsprachige Gemeinde begleiten, Gottesdienste feiern und unser Miteinander stärken möchte.

Weitere Informationen finden Sie auf unserer Webseite bzw. über den QR-Code

Auf dem Weg zum Kirchenjahresende

Nach einem bewegten Jahr darf ich den grauen, trüben und wenig freundlichen November erleben.

Die Tage werden kürzer, draußen nieselt es und ich habe, wie an den meisten Spätherbsttagen, nach dem Einbruch der Finsternis die Stricknadel in die Hand genommen. Früher war diese Arbeit hektisch: werde ich bis Weihnachten mit den Mützen, Schals, Socken oder Pullover fertig?

Diesmal bin ich gelassen und unterhalte mich während der Arbeit mit dem Herrn. Mir ist mittlerweile klar geworden: wir stricken jeden Tag auch an unserem Leben ein Stück weiter.

Auch in meiner Strickarbeit ist oft ein kompliziertes Muster vorgegeben, das mit viel Konzentration bewältigt werden muss. Manche Strecken werden mühelos und freudig geschaffen. Freundschaftliche Farben, auch bunt gemischt, wechseln mit grauen ab. Auch die Qualität der Wolle wechselt: mal ist sie weich und flauschig, mal hart und kratzig.

Es kommt auch vor, dass Maschen von der Nadel fallen, manchmal aus Versehen. Dann entstehen plötzlich Löcher und das Muster wird unvollständig.

Es kann auch sein, dass der Faden reißt, und neu angesetzt werden muss.

Da kann auch vorkommen, dass ich das Strickzeug in die Ecke werfe, um es dann doch wieder hervorzuholen. Ich kann/muss neu anfangen.

Manche Strecken werden auch mit doppeltem Faden gestrickt: das wird bunter und hält besser.

Es wird für uns Menschen immer ein Geheimnis

bleiben, wie viel Lebensfaden uns noch zu verstricken bleibt. In der Antike sprach man oft über den Lebensfaden, heute denken wir nicht mehr viel daran.

Wir haben die Nadeln in unserer Hand. Technik, Muster, Werkzeug können wir wechseln.

Doch aufrübbeln können wir nicht.

Der Herr hilft uns, mit seinem Rat und Zutun aus seinem Musterheft Tag für Tag weiterstricken. Gott will helfen, dass am Ende ein annehmbares Strickwerk entsteht.

Ich wünsche allen Christophoros Lesern, dass das neue Kirchenjahr ein buntes, mühelos gestricktes Muster in ihr Leben bringt.

Márta Farsang

Herzliche Einladung zu unseren deutschsprachigen Gottesdiensten zum Jahresende:

- Mittwoch, 24. Dezember, 17 Uhr: Gottesdienst zum Heiligen Abend mit dr. Volker Menke
 Donnerstag, 25. Dezember, 9 Uhr: Abendmahlsgottesdienst zum Christfest mit dr. Volker Menke
 Freitag, 26. Dezember, 9 Uhr: Gottesdienst mit dr. Robert Jonischkeit
 Sonntag, 28. Dezember, 9 Uhr: Gottesdienst mit Elfi Fiedler
 Mittwoch, 31. Dezember, 16 Uhr: Gottesdienst zum Altjahresabend mit dr. Attila Simon
 Donnerstag, 1. Jänner, 9 Uhr: Neujahresgottesdienst mit Gertraud Winter

Umarmt sein

Ich hatte mich zu einem Spaziergang am Mittellandkanal auf den Weg gemacht. Der fließt in der Nähe meines norddeutschen Zuhauses. Auf einem kleinen Parkplatz am Kanal stellte ich mein Auto ab. Auf einer steinernen Bank an einem steinernen Tisch saß eine ältere Frau. Vor sich eine große Flasche Cola, auch etwas zu essen, neben der Bank ihr Fahrrad, das nicht gerade einen neueren Eindruck machte. Der Frau sah man an, dass sie nicht immer auf der Sonnenseite des Lebens zu Hause war. Ich grüßte sie, und sie grüßte zurück und fügte hinzu: „Sind Sie nicht der Pastor mit den Umarmungen?“ Ich war verwundert, und dann erzählte sie von einer Weihnachtsfeier des Vereins „Keiner soll einsam sein“. Sie war bei dieser Weihnachtsfeier dabei gewesen. Ich hatte dort eine Andacht übernommen. Sie erinnerte sich, dass ich mir ein Plakat umhängte mit der Aufschrift „Free Hugs“, auf Deutsch „Kostenlose Umarmungen“, oder man könnte auch sagen „Gratisumarmungen“.

Ich erzähle immer wieder mal davon, wie ich vor dem Stephansdom in Wien auf junge Leute traf, die dort standen mit solchen Plakaten und so einluden: Wer will, kann sich gratis umarmen lassen. Manche nahmen das Angebot wahr. Freundlichkeit, Lächeln, Lachen prägte die Atmosphäre.

Ich erzählte auch bei jener Weihnachtsfeier von dieser Begebenheit. Denn ich denke, Weihnachten hat es mit einer Gratisumarmung zu tun. Mit weit geöffneten Armen kommt Gott in Jesus auf uns zu und lädt dazu ein, dass wir uns von ihm umarmen lassen; er

lädt dazu ein, seine Nähe, seine Freundlichkeit und das Geborgensein in ihm zu spüren und zu genießen. Aufmerksam hatten viele der Andacht von den geöffneten Armen Gottes, in die jede und jeder sich bergen darf, zugehört. Ich denke, diese Zusage tat und tut gut.

Von der Umarmung Gottes, die wir mit Blick auf das Kommen Jesu an Weihnachten feiern, erzählt auch Paul Gerhardts Adventslied „Wie soll ich dich empfangen“. Als er den Text schrieb, waren an vielen Orten noch die Folgen des 30-jährigen Krieges zu spüren und zu sehen. Vor diesem Hintergrund lautet die fünfte Strophe: „Nichts, nichts hat dich getrieben zu mir vom Himmelszelt als das geliebte Lieben, damit du alle Welt in ihren tausend Plagen und großen Jammerlast, die kein Mensch kann aussagen, so fest umfassen hast.“ Was auch geschieht, die Welt, die Weltgeschichte und in ihr unsere jeweilige Lebensgeschichte fallen nicht aus Gott heraus. Was auch geschieht, wir bleiben als Geliebte Gottes, unterstrichen durch das Kommen Jesu, von Gott umfassen, von Gott umarmt.

Wahrscheinlich kennen wir alle eine Erfahrung wie diese: Wir sind hingefallen, gestürzt, haben uns verletzt; und dann hat uns die Mutter in die Arme genommen, uns getröstet und durch die Umarmung vermittelt: Hab keine Angst, du bist nicht allein, alles wird gut. Alles wird gut! Das unterstreicht Gott durch die Menschwerdung Jesu. Die siebte Strophe jenes Adventsliedes drückt das so aus: „Er kommt, er kommt mit Willen, ist voller Lieb und Lust, all Angst und Not zu stillen, die ihm an euch bewusst.“

Umfangen sein, umarmt sein von Gott bewirkt Heil- und Gutwerdung des Lebens. Sie fängt hier und heute an, indem sich Menschen von Gott umarmen, sich also von bedingungsloser und ewiger Liebe umfassen lassen. Und dieser Prozess der Heil- und Gutwerdung des Lebens kommt an sein Ziel, wenn unser Leben einmündet ins Leben der ewigen, der himmlischen Welt. Unser Leben fällt nicht aus Gott heraus, es geht darum auch nicht im Tod unter und verloren. Sondern Leben bedeutet: Wir sind schon von Gott umarmt, und jeden Tag zieht er uns ein Stück näher zu sich heran bis wir uns vollkommen mit ihm vereint erfahren im Leben der himmlischen Welt. Jenes Adventslied spricht in seiner letzten, der zehnten Strophe davon, dass wir durch Jesus geholt werden „zum ewigen Licht und Wonne“, in seinen „Freudensaal“. Dann ist alles vollendet heil und gut. Wir waren, wir sind, wir bleiben von Gott umarmt. Das Kommen Jesu und seine ganze Geschichte sagt uns das zu. Darum gesegnete Weihnachten.

Volker Menke

Jesus öffnet das Gesetz hin zur Liebe

Friede sei mit euch von dem, der da war, der da ist und der da immer sein wird. Amen.

Markus 2, 23-28: *Es begab sich, dass Jesus am Sabbat durch die Kornfelder ging und seine Jünger fingen an, während sie gingen, Ähren auszuraufen. Und die Pharisäer sprachen zu ihm: Sieh doch! Warum tun deine Jünger am Sabbat, was nicht erlaubt ist? Und er sprach zu ihnen: Habt ihr nie gelesen, was David tat, da er Mangel hatte und ihn hungerte, ihn und die bei ihm waren: Wie er ging in das Haus Gottes zur Zeit des Hohenpriesters Abjatar und aß die Schaubrote, die niemand essen darf als die Priester, und gab sie auch denen, die bei ihm waren? Und er sprach zu ihnen: Der Sabbat ist um des Menschen willen gemacht und nicht der Mensch um des Sabbats willen. So ist der Menschensohn auch Herr über den Sabbat. Herr, segne unser Reden und Hören durch deinen Geist. Amen.*

Liebe Schwestern und Brüder,

Die Szene auf dem Feld – ein Streit um Heiligkeit

Jesus geht mit seinen Jüngern durch die Kornfelder. Es ist Sabbat. Die Jünger haben Hunger und sie pflücken Ähren und reiben sie in den Händen. Ein schlichtes Bild, fast idyllisch – bis die Pharisäer einschreiten: „Siehe, warum tun sie am Sabbat, was nicht erlaubt ist?“

Ein Streit entbrennt um das Heilige: um den Sabbat, um Gottes Ordnung, um Gehorsam. Doch Jesus antwortet anders, als man es erwarten würde. Er erinnert an David, der die Schaubrote aß, die eigentlich nur die Priester essen durften.

Und dann spricht er das Wort, das alles auf den Kopf stellt:

„Der Sabbat ist um des Menschen willen gemacht und nicht der Mensch um des Sabbats willen. So ist der Menschensohn Herr auch über den Sabbat.“

Ich sehe das als eine Befreiung – eine Umkehr der Blickrichtung.

Nicht der Mensch dient der Ordnung, sondern die Ordnung soll dem Menschen dienen. Jesus öffnet das Gesetz hin zur Liebe.

Der Bund mit Noah – Gottes Ja zum Leben

Um diese Befreiung richtig zu verstehen, lohnt sich der Blick zurück – ganz weit zurück, auf die Zeit nach der Sintflut. Nach der großen Zerstörung schließt Gott einen **Bund mit Noah**, mit seinen Nach-

kommen und mit **allen Lebewesen**. Gott verspricht, die Erde nicht mehr zu vernichten, so tief auch die Schuld der Menschen sei. Als Zeichen dieses Bundes setzt er den **Regenbogen** in die Wolken. Das ist der erste umfassende Bund der Bibel – ein **Bund des Erhalts, nicht des Zorns**.

Gott sagt: Ich stehe zu euch, trotz allem. Ich will Leben, nicht Untergang.

Und dieser Bund hat meiner Meinung nach etwas mit dem Sabbat zu tun. Der Sabbat war das wöchentliche Zeichen dieses göttlichen Rhythmus von Schöpfung und Ruhe, Arbeit und Atemholen. Wie der Regenbogen ist auch der Sabbat ein **Zeichen der Gnade**: Gott gönnt dem Menschen, der Erde und den Tieren die Ruhe. Der Sabbat ist also kein Knebel, sondern ein Geschenk. Er erinnert an den Bund, in dem Gott selbst sagt: „Ich will nicht zerstören, ich will erhalten.“

Luther und die Freiheit des Glaubens

Martin Luther hat das Wesen dieses Wortes Jesu tief verinnerlicht. Für ihn war der Sabbat – wie das ganze Gesetz – kein Mittel, um sich Gottes Wohlwollen zu verdienen. Er schreibt sinngemäß: „Christus hat uns vom Gesetz frei gemacht, nicht damit wir in Unordnung leben, sondern dass wir in Liebe dienen.“

Luther übersetzt das Wort Jesu in seine Grundidee der **christlichen Freiheit**: „Ein Christenmensch ist ein freier Herr über alle Dinge und niemandem untertan. Ein Christenmensch ist ein dienstbarer Knecht aller Dinge und jedermann untertan.“ Damit meint Luther: Wir sind frei von der Pflicht, uns selbst zu rechtfertigen – und gerade deshalb sind wir frei, einander in Liebe zu dienen.

Wenn Jesus also sagt, der Sabbat sei um des Menschen willen gemacht, dann klingt darin für mich Luthers Überzeugung mit: Gott hat uns seine Gebote nicht gegeben, um uns zu fesseln, sondern um uns zu schützen und zu orientieren.

Der Mensch braucht Grenzen, ja – aber nicht als Mauern, sondern als **Räume der Gnade**.

Der Sabbat heute – unser Umgang mit der Zeit

Was heißt das nun für uns heute, in einer Welt, die kaum mehr stillsteht?

Wir leben in einer Gesellschaft, die den Sabbat fast vergessen hat. Sonntag ist Einkaufstag geworden, oder Aufholtag, oder „endlich-mal-alles-erledigen“-Tag. Doch das Wort Jesu ruft uns in Erinnerung: Der Sabbat – oder der Sonntag – ist nicht dafür da, dass wir uns neuen Zwängen unterwerfen, sondern dass wir **leben**. Dass wir atmen.

Dass wir Gott Raum geben – dem Nächsten, und uns selbst.

Vielleicht wäre der Bund mit Noah heute ein Aufruf, wieder neu Bund mit der Schöpfung zu schließen: innezuhalten, mir den Recourcen maßvoll umzugehen, nicht unaufhörlich zu rennen.

Jesus lädt uns ein, den Sabbat als Zeichen des Bundes mit Gott zu verstehen: Ein Zeichen des Vertrauens, dass das Leben nicht von uns abhängt, sondern von Gott.

Der Menschensohn ist Herr über den Sabbat

Jesus sagt: „Der Menschensohn ist Herr auch über den Sabbat.“

Für mich bedeutet das: Er ist nicht gekommen, um das Gesetz zu vernichten, sondern um es zu **vollenden**. Er steht über dem Sabbat, nicht gegen ihn. Er bringt ihn zurück zu seiner Wurzel: zur Barmherzigkeit, zur Freiheit, zur Gemeinschaft mit Gott.

In ihm erfüllt sich, was Gott mit Noah begonnen

hat: das ungebrochene **Ja zum Leben**.

Ich verstehe Jesus als den lebendigen Bund Gottes mit uns. Und wer ihm vertraut, kann im Rhythmus dieses Bundes leben: Arbeiten – ruhen. Tun – loslassen. Glauben – leben.

Schlussgedanke

Vielleicht ist das die Herausforderung unserer Zeit: den Sabbat oder Sonntag wieder zu entdecken – nicht als religiöse Pflicht, sondern als **göttliches Geschenk**. Als Ort, an dem wir den Regenbogen sehen: das Zeichen, dass Gott nicht zerstört, sondern erhält. Wenn wir den Sonntag heiligen, dann nicht, weil wir **müssen**, sondern weil wir **dürfen**. Weil Gott uns einlädt, Mensch zu sein. *Denn der Sabbat ist um des Menschen willen gemacht* – und Gott sei Dank dafür.

Amen!

Gerda Haffer-Hochrainer

Das ungebrochene Ja zum Leben

Im Gespräch mit Lektorin Gerda Haffer-Hochrainer

Eine starke, feinfühlige Frau, die ein warmes Herz für uns hat und der deutschsprachigen Gemeinde in Not-situationen schon mehrmals ausgeholfen hat. Diese sympathische Helferin möchten wir jetzt den Gemeindemitgliedern ein bißchen näher bringen.

– *Liebe Gerda! Du bist Lektorin und Militärseelsorgerin im Burgenland. Was hat Dich dazu bewogen, diesen Dienst zu wählen? Noch dazu als Frau? Oder gerade weil?*

Die Verkündigung des Evangeliums war und ist mir ein Herzensanliegen. Das Wort der Schrift zu den Menschen in den Gemeinden zu bringen ist ein wichtiger Beitrag in der Verbreitung der Zusage Gottes: „Siehe ich bin bei euch, alle Tage, bis an der Welt Ende!“ Das gilt für große Festgottesdienste, aber auch für regelmäßige Sonntagsgottesdienste. Und das gilt auch für die unterschiedlichsten Personengruppen in den Gemeinden im zivilen Leben wie auch beim Militär.

– *Wieso beim Militär?*

Zum ehrenamtlichen Dienst beim Bundesheer hat mich meine Freundin, die ehemalige Militärpfarrerin im Burgenland, Susanne Bauss, ermutigt: „Gerda, du hast ein Gespür für die Menschen – mach doch auch die Militärseelsorgeausbildung!“

– *Sicherlich gibt es erinnerungswerte Begegnungen, vielleicht auch einige Herausforderungen?*

Bischöfin Cornelia Richter, Militärsuperintendent Karl-Reinhard Trauner und Gerda Haffer-Hochrainer

Als eindrucksvolle und erste Begegnung mit der Gemeinde in Sopron erinnere ich mich an die Predigt vom damaligen Bischof der evangelischen Kirche in Österreich, Michael Bünker, im Jahr 2009: ich gebe ehrlich zu, dass ich damals (am Beginn meiner Lektoren- und Prediger- Ausbildung) gedacht habe, als ich Bischof Bünker auf der Kanzel gesehen habe: „Hier möchte ich gerne einmal predigen.“ – und: da bin ich jetzt. Es ist mir immer eine Freude, nach Sopron zu kommen!

Die Arbeit in der Pfarrgemeinde, in der Diözese und auch österreichweit in der Synode haben mir einen wertvollen Schatz an Kontakten und Freundschaften geschenkt.

Der Blick „über den Gemeindetellerrand“ war mir immer schon wichtig; ich denke, dass das auch ein Grund ist, warum ich auch in anderen Pfarrgemeinden des Burgenlandes als Lektorin eingeladen werde. Denn „wo zwei oder drei in meinem Namen zusammenkommen, da bin ich mitten unter ihnen“, spricht Jesus Christus, unser Herr und Bruder!

– Dürfen wir auch über deinen persönlichen Lebensweg einige Momente erfahren? Wurzelt dein Beruf vielleicht in der Familie?

Als gebürtige Wienerin bin ich vor fast 40 Jahren ins Burgenland übersiedelt, um mit meinem Mann in der Tierarztpraxis zu arbeiten. Wir wurden 1991 in der Martin Luther Kirche in Bad Sauerbrunn vom damaligen Militärsuperintendenten Dr. Julius Hanak getraut; seither bin ich mit dieser Kirche innig verbunden. Sowohl mein Mann Wolfgang, als auch unser Sohn Thomas (er war Vorsitzender der Evangelischen Jugend im Burgenland), haben mich in meiner Ausbildungszeit unterstützt.

Auf die wertvollen und fruchtbringenden Hinweise meines Mannes zu meinen Predigtausarbeitungen muss ich leider seit vergangenem Jahr verzichten; nach sehr langer Krankheit durfte ich ihn in seinen letzten Tagen beim Sterben begleiten. Diese Wegbegleitung hat mich sehr geprägt und letztendlich auch in meinem Glauben gestärkt.

– Unlängst musste Pfarrer Menke plötzlich seinen Gottesdienst absagen, da warst Du die erste, die praktisch sofort mit „Ich kann euch doch nicht ohne Gottesdienst

lassen!“ geantwortet hast. Für diesen Einsatz sind wir unendlich dankbar! Auch für die Lieder danken wir. Morgenlicht leuchtet haben wir z.B. durch dich entdeckt! Hast Du eine Lieblingsmusik?

Es freut mich wirklich sehr, dass der Gemeinde in Sopron dieses Lied gefällt. Mein Mann Wolfgang war ein toller Musiker und hat dieses Lied oft in der englischen Version „Morning has broken“ gesungen. Ich gebe zu, ich habe dabei immer seine Stimme im Ohr.

Es freut mich, dass ich auch in Sopron schon mehrmals mit Gitarre und Gesang im Gottesdienst begleitet wurde!

Ich liebe klassische Musik in allen Variationen: symphonische Werke, Kammermusik und vor allem Klavierkonzerte haben es mir angetan!

Martin Luther hat schon gewußt, dass Musik Türen öffnet, die Worte manchmal nicht erreichen können! Lieder und Musik im Gottesdienst waren für Luther „Predigten in Tönen“! Einfach: Verkündigung, die das Herz trifft! Und da kann ich nur voll inhaltlich zustimmen!

– Wir lesen deine Predigt und das Interview in der Weihnachtszeit. Teilst Du eine deiner Weihnachtserinnerungen mit den Lesern?

Eine meiner liebsten Weihnachtserinnerungen ist, dass ich mit meinem Mann am Weihnachtsabend zu einer Geburt in einen kleinen Stall gefahren bin; es war eine sehr schwere Geburt, aber umso glücklicher waren alle, als das gesunde Kalb von seiner Mutter trockengeleckt wurde und wir im Stall im Stroh gemeinsam mit dem Bauernhepaar über die Weihnachtsgeschichte gesprochen haben und gemeinsam ein Vater unser gebetet haben.

Katalin Hirschler

Mein Wunsch an die Mitglieder des Presbyteriums

Es war wunderschön, den Abschied aus meinem Kuratordienst mit Euch zu feiern.

Karner Ödön

Obwohl ich mich dagegen gewehrt habe, gibt dieser Abschied mir jeden Tag neue Kräfte. Da ist mir eingefallen, dass ich am Anfang meines Dienstes von einem alten Presbyterkollegen, Ödön Karner ein Blatt erhalten habe mit dem Titel: Das wünscht ich mir. Ich möchte es euch weiterver-

schenken, vielleicht hilft es auch euch in eurem Dienst.

- Bewahre mich Herr vor der schrecklichen Angewohnheit, zu glauben, dass ich mich notwendigerweise zu jeder Sache bei jeder Gelegenheit äußern muss.

- Befreie mich von dem Zwang, dass ich versuche, die Angelegenheiten aller anderen Menschen ja nicht vorschnell zu verurteilen. Mach mich bedacht-sam, jedoch nicht pessimistisch, hilfsbereit, aber nicht aufdringlich.

- Mache mich frei davon, alle Details aufzählen zu wollen, und gib mir die Fähigkeit, rasch zur Sache zu kommen.

- Lass mich nicht von meinem Kummer und Schmerzen sprechen, sie nehmen zu, so wie auch das Verlangen, darüber zu klagen immer größer wird, je mehr die Jahre dahingehen.

- Ich wage nicht, um die Gnade zu bitten, dass ich das Reden anderer über ihre Wehen gern anhöre, aber hilf mir, es mit Geduld zu ertragen.

- Ich wage nicht, um ein besseres Gedächtnis zu bitten, aber um weniger Selbstsicherheit, wenn meine Erinnerungen im Widerspruch zu denen anderer zu stehen scheinen.

- Lehre mich die gesunde Erkenntnis, dass auch

ich mich ab und zu irren kann.

- Gib mir die Gabe, Positives zu sehen, wo ich es nicht erwartet habe, und gute Seiten bei Menschen zu finden, bei denen ich es nicht für möglich hielt, und gib mir schließlich auch die Gelegenheit, es ihnen zu sagen.

Zum letzten Satz möchte ich hinzufügen: wenn ich jemanden in den langen Jahren verletzt habe, ohne es zu bemerken, möchte ich hier um Entschuldigung bitten.

Ich wünsche Gottes Segen auf eure Arbeit!

dr. Farsangné Bérci Márta

Wann kommt das Reich Gottes zu mir?

Als er aber von den Pharisäern gefragt wurde: Wann kommt das Reich Gottes?, antwortete er ihnen und sprach: Das Reich Gottes kommt nicht mit äußeren Zeichen; man wird auch nicht sagen: Siehe, hier!, oder: Da! Denn sehet, das Reich Gottes ist mitten unter euch. Er sprach aber zu den Jüngern: Es wird die Zeit kommen, in der ihr begehren werdet, zu sehen einen der Tage des Menschensohns, und werdet ihn nicht sehen. Und sie werden zu euch sagen: Siehe, da!, oder: Siehe, hier! Geht nicht hin und lauft nicht hinterher! Denn wie der Blitz aufblitzt und leuchtet von einem Ende des Himmels bis zum andern, so wird der Menschensohn an seinem Tage sein. Zuvor aber muss er viel leiden und verworfen werden von diesem Geschlecht. Und wie es geschah in den Tagen Noahs, so wird's auch sein in den Tagen des Menschensohns: Sie aßen, sie tranken, sie heirateten, sie ließen sich heiraten bis zu dem Tag, an dem Noah in die Arche ging und die Sintflut kam und brachte sie alle um. Ebenso, wie es geschah in den Tagen Lots: Sie aßen, sie tranken, sie kauften, sie verkauften, sie pflanzten, sie bauten; an dem Tage aber, als Lot aus Sodom ging, da regnete es Feuer und Schwefel vom Himmel und brachte sie alle um. Auf diese Weise wird's auch gehen an dem Tage, wenn der Menschensohn wird offenbar werden. (Lukas 17, 20-30)

Liebe Gemeinde!

Wann kommt das Reich Gottes? Wen interessiert diese Frage eigentlich? Ist sie nicht meilenweit von dem entfernt, was uns bewegt? Uns brennen ganz andere Fragen unter den Nägeln! Etwa: Wann kommt das Ende der weltweiten Terroranschläge und Bürgerkriege? Wann kommt es endlich zu einem wirksamen Klimaschutzabkommen? Oder auch: Wann kommt es zu einer wirksamen Wende für mich als kranker oder arbeitsloser Mensch?

Solche Fragen beschäftigen die Leute. Aber das Reich Gottes?

Immer weniger Christen warten darauf, dass es kommt. Das Reich Gottes scheint eher am Gehen als im Kommen!

Anders die Pharisäer. Sie fragen Jesus: *Wann kommt das Reich Gottes?* Sie warten auf das Kommen des Messias, den Anbruch seines Friedenreiches. Sie hoffen auf die Vertreibung der römischen Besatzungsmacht und auf Wohlstand für alle.

Wir beten im Vaterunser: Dein Reich komme!

Doch sprechen wir höchstens hinter vorgehaltener Hand vom Kommen des Gottesreiches.

Manfred Siebald singt davon:

„Wir haben es uns gut hier eingerichtet -
der Tisch, das Bett, die Stühle stehn,
der Schrank mit guten Dingen voll geschlichtet.
Wir sitzen, alles zu besehn.

Dann legen wir uns ruhig nieder
und löschen, müd vom Tag, das Licht
und beten laut: Herr, komm doch wieder.
Und denken leise : Jetzt noch nicht.“

So ein „Jetzt noch nicht“ wäre für die Pharisäer undenkbar. Dass das Reich Gottes kommen wird, ist für sie klar. Aber wann? Jesu Antwort fällt anders aus, als sie es erwarten:

Das Reich Gottes kommt nicht so, dass man's beobachten kann. Es lässt sich weder eindeutig ausmachen noch beweisen noch terminlich festlegen. Doch dann fährt Jesus fort: *Das Reich Gottes ist mitten un-*

ter euch. Oder wie Luther ursprünglich übersetzte: *Das Reich Gottes ist inwendig in euch*. Damit will Jesus sagen: Wann das Reich Gottes anfängt und wo es anfängt, das erfahrt ihr in euren Herzen!

Die Frage der Pharisäer heute lautet daher: „Wann kommt das Reich Gottes zu mir?“ Und Jesus antwortet uns: *Siehe, ich komme und will bei dir wohnen*.

Und ich bitte ihn herein in mein Herz: „Komm, o mein Heiland Jesu Christ, meins Herzen Tür dir offen ist. Ach zieh mit deiner Gnade ein; dein Freundlichkeit auch uns erschein.“

Auch wenn weder unser Glaube noch unsere Liebe so sind, wie sie sein sollten: er kommt und wir dürfen zu ihm kommen. Jesus ist gekommen, zu suchen und selig zu machen, was verloren ist! Wo ich mich vor ihm verloren gebe, dort gewinnt er mit seiner Liebe mein Herz. Er vergibt mir alles, was ich Gott und Menschen schuldig geblieben bin. Und dann kommt er in mein Leben - hinein in mein Denken, Reden und Handeln. Verändert es, erneuert es.

Wo das geschieht, dort blitzt das Reich Gottes immer wieder sichtbar in einem Menschenleben auf!

Wie auf einer Konfirmandenfreizeit: Es hat großen Streit gegeben. Zwei Burschen gerieten sich so in die Haare, dass der eine von ihnen nach Hause fahren will. Mit entsprechender Laune sitzt er auf seinem Zimmer. Ein Mitarbeiter geht mit dem anderen Streithahn zu ihm. Sofort schreien sich beide wieder an. Der Mitarbeiter betet still für sie. Als ihnen kurz die Luft ausgeht, sagt er: „Leute, wir sind nicht auf der Freizeit, um uns zu streiten, sondern damit Jesus in unser Leben kommt!“ Langes Schweigen. Dann geht der eine Bursche auf den anderen mit ausgestreckter Hand zu und sagt: „Wollen wir uns nicht wieder vertragen?“ Der andere schlägt ein.

Das Reich Gottes scheint auf, wo es zu Vergebung und Versöhnung kommt! Es bricht in uns an - mitten in unserer Welt!

Heute ist der 9. November - der Tag, an dem vor 36 Jahren die „Mauer“ fiel und sich damit das Tor zur „Wiedervereinigung“ öffnete.

Auch damals strahlte das Reich Gottes auf. Wir sahen, wie der Glaube Berge versetzen kann. Er hat, ausgehend von Friedensgebeten in der Kirche, ein diktatorisches Regime friedlich in die Knie gezwungen. Gefaltete Hände sind stärker als geballte Fäuste! Die so heraufgeführte „Wende“ war eine Gottesstunde, ein Aufleuchten seines Reiches mitten in Europa - mitten unter uns.

Doch Gottes Reich ist in aller Welt umkämpft und wird von aller Welt bekämpft werden! In keinem anderen Jahrhundert wurden mehr Christen um ihres Glaubens willen verfolgt, inhaftiert, getötet als im ver-

gangenen Jahrhundert. Und auch in den fast 25 Jahren des 21. Jahrhunderts ist das so geblieben. Jesus sagt hier und an vielen anderen Stellen seinen Jüngern Verfolgung voraus. Ja, der Verfolgungsdruck wird so groß werden, prophezeit er, dass seine Nachfolger sehnsüchtig nach ihm Ausschau halten und nach jedem Strohalm greifen werden, der ihnen irgendwie Halt schenkt.

Das wird die Stunde der Verführer und falschen Propheten sein. *Lauft ihnen nicht nach!* warnt Jesus hier. Fallt nicht auf sie herein, die euch das Paradies auf Erden versprechen. Auch nicht auf die, die euch weismachen, es gibt keinen Gott. Nein, etwas wirklich Neues, Sinnvolles, Bleibendes, - das kommt nicht ohne mich, sagt Jesus!

Mit seinem zweiten Kommen wird Gottes Reich für immer anbrechen. Mit Jesus kommt das Reich Gottes auf uns zu. Wir haben Zukunft! Wir können anders leben und anders sterben, auch wenn das Reich Gottes oft verborgen ist: unter den Schrecken dieser Welt und den Rätseln unseres Lebens verborgen, unter Leid und Angst.

Eine 45-jährige, schwerkranke Frau kann an ihre Freundin schreiben: „Das ist es, was mich so froh macht: einen Hirten zu haben, der weiß, was für mich gut ist, der sich über mich erbarmt, weil er sieht, wie ich mich oft abquäle.“ Von ihren vier Kindern soll das jüngste im kommenden Frühjahr konfirmiert werden. Sie weiß nicht, ob sie dieses Fest noch miterleben wird. Oft ist sie völlig verzweifelt. Aber in aller Verzweiflung weiß sie: „Ich haben einen Hirten!“ Sie schreibt in ihrem Brief: „Ich nehme meinen Hirten und sein Erbarmen oft in Anspruch. Mein kräftezehrendes Sorgen bringe ich immer wieder zu ihm und empfangen dann von ihm neue Kraft, Ermunterung und Trost.“

So versorgt und gestärkt kann jemand leben, dessen Zukunft in Jesu Händen liegt. So kann jemand aber auch sterben, der mit Jesus Zukunft hat!

Er ist 34, Familienvater, hat einen Gehirntumor. Ärztliche Kunst kann bei ihm nichts mehr ausrichten. Er ist ein Kind des Todes. Aber er weiß sich als Kind Gottes. Sterbend murmelt er noch mühsam drei Zahlen: „370“ Seine Frau versteht ihn, holt sein Gesangbuch, schlägt unter 370 das Lied Paul Gerhards auf und liest vor:

„Warum sollt ich mich denn grämen?

Hab' ich doch Christus noch, wer will mir den nehmen?

Wer will mir den Himmel rauben, den mir schon Gottes Sohn beigelegt im Glauben?“

Gott baut sein Reich mitten unter Lebenden und Sterbenden! Er baut es gerne im Verborgenen.

Gott ist ständig am Bauen, während wir nach seinem Reich Ausschau halten oder es ersehnen. Aber plötzlich wird es da sein! Es wird kommen wie der Blitz, den man nicht vorausberechnen kann. Das Reich Gottes kommt!

Wir wissen nicht wann. Aber wir wissen durch wen! Das ist ungeheuer tröstlich. Denn wenn Jesus am Ende kommt - ob am Ende unseres Lebens oder am Ende der Welt - dann werden Not und Elend ein Ende haben. Gott wird dann alle Tränen von unseren Augen abwischen. Dann wird es kein Leid, kein Ge-

schrei, keinen Schmerz und auch keinen Tod mehr geben. Dann wird er einen neuen Himmel und eine neue Erde schaffen nach seiner Verheißung. Und dann wird es einen Jubel geben wie ihn die Welt noch nicht erlebt hat. HALLELUJA! Denn der Herr, unser Gott der Allmächtige hat das Reich eingenommen! Lasst uns freuen und fröhlich sein und ihm die Ehre geben! In Erwartung dieses Jubels können wir beten: AMEN, ja komm Herr Jesus. Amen.

Christine Posch

„Es müssen nicht Männer mit Flügeln sein, die Engel.“

(Rudolf Otto Wiemer)

Ort: an der Bushaltestelle ‚Sportplatz‘ in der Mikoviny-Straße in Sopron

Zeit: ein Samstagnachmittag im Frühherbst

Ich stand schon eine Weile an der Haltestelle und wartete auf den Bus Richtung Stadt. Leere Straßen, kein Auto, kein Mensch draußen an diesem trüben, windigen Nachmittag; das Wetter lockte kaum einen aus dem Haus. Ich wollte zu einem Nachmittagskonzert in der Innenstadt. Die Zeit floss träge dahin, ich trat von einem Fuß auf den anderen. Fällt mein Bus wieder einmal aus? Ich gab das Warten nicht so schnell auf, vielleicht würde er zwar mit Verspätung, aber doch kommen.

Da bog ein Auto von links auf die Mikoviny-Straße ein, ganz langsam, sonderbarerweise fast mitten auf der Fahrbahn. Es müsste doch auf meiner Seite, in der rechten Spur fahren, die Straße ist ja nicht so breit! Zwei Meter von mir entfernt blieb es stehen. Nichts geschah, keiner stieg aus, kein Fenster wurde heruntergekurbelt. Eine Zeitlang, minutenlang passierte nichts, rein gar nichts, kein Motorgeräusch,

man versuchte nicht einmal, den Motor zu starten. Ich sah nicht, wie viele Personen im Auto saßen. Nichts rührte sich.

Da bog aus derselben Richtung kommend ein Radfahrer in die Straße ein. Ich kenne mich mit Fahrrädern nicht aus, aber soviel konnte ich sehen, dass es ein leichtes Sportrad war, der Radfahrer ein schlanker Mann mit einem Helm, der sein Gesicht nicht bedeckte. Er trug enganliegende Radhosen und ein ebenfalls enges Trikot. Als er die Situation mit dem Auto mitten auf der Fahrbahn erfasste, sprang er vom Rad, ließ es auf dem Grasstreifen zwischen Fahrbahn und Fußweg fallen und lief zur Fahrerseite des Autos. Da kam Bewegung in die Szenerie: Die Beifahrertür wurde geöffnet, eine Person - ob Mann oder Frau ließ sich nicht feststellen - stieg aus, und zu zweit schoben sie den Wagen quer über die Straße, über den Gehweg zwischen den Hecken zu den Parkplätzen vor den Reihenhäusern. Was dort passierte, konnte ich nicht sehen, die dichte Hecke versperrte den Blick. Nach wenigen Minuten kam der Radler und lief über die Straße zu seinem hingeworfenen Fahrrad.

Da wurde ich stutzig. Ich sah, ein Bein war viel dünner als das andere. ‚Merkwürdig‘, dachte ich. Und als er sich flott in den Sattel schwang, sah ich, dieses Bein war eine Unterschenkelprothese aus Metall. Er trug darüber keine Socke, die Prothese steckte im Sportschuh. Ich dachte, er würde weiterradeln Richtung Universität. Aber nein. Er wendete sich, kam in meine Richtung, so sah ich sein Gesicht unter dem Helm: ein schmales Gesicht eines nicht jungen Mannes. ‚Warum setzt er seinen Weg nicht fort?‘, dachte ich bei mir. Ich drehte mich um, wollte sehen, wo er hinfährt. Die Straße, alle drei Straßen, die ich von hier überblicken konnte, waren leer, keine Menschenseele weit und breit. So schnell kann doch keiner fahren und weg sein! Wo war „der dienstbare Geist, ausge-

sandt zum Dienst“ plötzlich hin (vergleiche: Der Brief an die Hebräer 1,14)? Er kann sich doch nicht in Luft aufgelöst haben!

Ich fühlte mich wie Petrus, über den in der Apostelgeschichte berichtet wird: „... und wusste nicht, dass das wahrhaftig geschehe durch den Engel, son-

dern meinte, eine Erscheinung zu sehen.“ (Apostelgeschichte 12,9)

Übrigens: Mein Bus fiel tatsächlich aus, ich wandte mich auf den Nachhauseweg. Und fühlte mich ganz wunderbar.

Erzsébet Ghiczy

Der alte Adam in uns soll täglich ersäuft werden!

„2 ... seid begierig nach der vernünftigen lauterer Milch wie die neugeborenen Kindlein, auf dass ihr durch sie wachset zum Heil, 3da ihr schon geschmeckt habt, dass der Herr freundlich ist. 4Zu ihm kommt als zu dem lebendigen Stein, der von den Menschen verworfen ist, aber bei Gott auserwählt und kostbar. 5Und auch ihr als lebendige Steine erbaut euch zum geistlichen Hause und zur heiligen Priesterschaft, zu opfern geistliche Opfer, die Gott wohlgefällig sind durch Jesus Christus. 6Darum steht in der Schrift (Jesaja 28,16): »Siehe, ich lege in Zion einen auserwählten, kostbaren Eckstein; und wer an ihn glaubt, der soll nicht zuschanden werden.« 7Für euch nun, die ihr glaubt, ist er kostbar. Für die aber, die nicht glauben, ist er »der Stein, den die Bauleute verworfen haben; der ist zum Eckstein geworden« (Psalm 118,22) 8und »ein Stein des Anstoßes und ein Fels des Ärgernisses« (Jesaja 8,14). Sie stoßen sich an ihm, weil sie nicht an das Wort glauben, wozu sie auch bestimmt sind. 9Ihr aber seid ein auserwähltes Geschlecht, ein königliches Priestertum, ein heiliges Volk, ein Volk zum Eigentum, dass ihr verkündigen sollt die Wohltaten dessen, der euch berufen hat aus der Finsternis in sein wunderbares Licht; 10die ihr einst nicht sein Volk wart, nun aber Gottes Volk seid, und einst nicht in Gnaden wart, nun aber in Gnaden seid (Hos 2,25).“ (1. Petrus 2,2-10)

Liebe Schwestern und Brüder,

der sechste Sonntag nach Trinitatis ist vom Thema her der Taufe gewidmet. Das ist gut so.

Allerdings noch besser wäre es, wenn wir uns tagtäglich der Taufe erinnern würden. Denn Getauft-Sein ist von den Auswirkungen her eine tagtägliche Angelegenheit. Christ-Sein bedeutet leben aus der Taufe – jeden Tag neu.

Klassisch kann man das mit Luthers Worten im Kleinen Katechismus so zum Ausdruck bringen: „Es“, gemeint ist das Wassertaufen, „bedeutet, dass der alte Adam in uns durch tägliche Reue und Buße soll ersäuft werden und sterben mit allen Sünden und bösen Lüsten; und wiederum täglich herauskommen und auferstehen soll ein neuer Mensch, der in Gerechtigkeit und Reinheit vor Gott ewiglich lebe.“¹ Mit eigenen Worten gesagt: Tagtäglich sollen wir mit unseren lieblosen Worten und Taten untergehen, so wie man im Wasser versinkt, und wieder hervorkommen, auftauchen als neuer Mensch, der mit Worten und Taten der Liebe seine Würde lebt, in Zeit und Ewigkeit Gottes Kind zu sein.

Auch der heutige Predigttext bringt unter verschiedenen Gesichtspunkten zum Ausdruck, was das Leben als getaufte Menschen bedeutet. Es gibt da im Predigttext eine große Bildfülle. Drei Bilder möchte ich einmal besonders herausgreifen und in den Blick nehmen: „**Milch**“ (1. Petrus 2,2), „**Steine**“, konkret: „lebendige Steine“ (1. Petrus 2,4f.) und „Eckstein“ (1. Petrus 2,6f.), „**Licht**“ (1. Petrus 2,9).

Milch: „Die Milch macht’s“, so lautete einmal ein Werbespruch der Milchwirtschaft in Deutschland. Man wollte zum Ausdruck bringen: Milch stärkt, sie ist nahrhaft, sie gibt Kraft. Der Predigttext hat die Muttermilch im Blick. Und ich meine, dass vermutlich jede und jeder von uns eine Situation vor Augen hat wie diese: Da schreit ein Kind, brüllt, es ist zum Erbarmen; und es kommt die Mutter, nimmt das Kind in die Arme, legt es an die Brust oder holt eine Flasche hervor und gibt dem Kind Milch. Genüsslich saugt es, ja schmatzt vielleicht sogar laut, genießt die Milch, ist ruhig, still und zufrieden; Zuschauenden, die das miterleben, wird ein Lächeln ins Gesicht gezaubert. Wie gut doch die Milch tut. Eben noch Schreien, jetzt tiefe, entspannte Zufriedenheit. Die Milch schmeckt, nährt

1. S. Evangelisches Gesangbuch (EG), Ausgabe Niedersachsen/Bremen 1994, 806.4.

das Kind, ist ein Lebensmittel, ein Mittel zum Leben, damit das Kind stark und groß wird. Auch der Glaube ist eine Sache mit Geschmack, er soll gut schmecken; wir sollen Gott und seine Zuneigung in Christus genießen können, wie ein Kind die Muttermilch genießt. Der Glaube fängt damit an, dass Menschen erfahren, „dass der Herr“, gemeint ist Gott, beziehungsweise hier Gott in Christus, „freundlich ist“ (1. Petrus 2,3). Im Zusammenhang heißt es im Predigttext: „Seid begierig nach der vernünftigen lauterer Milch wie die neugeborenen Kindlein, auf dass ihr durch sie wachset zum Heil, da ihr schon geschmeckt habt, dass der Herr freundlich ist.“ (1. Petrus 2,2f.) Wir dürfen und sollen wachsen im Genießen der Freundlichkeit Gottes, wie sie unterstrichen wird und gipfelt in Christus. Mehr und mehr, tiefer und tiefer dürfen und sollen wir Gottes Freundlichkeit erfahren, erkennen und genießen, indem wir sie auf uns wirken lassen, sie in uns aufnehmen, wie Kinder die Kraft gebende Muttermilch in sich aufnehmen und dadurch Entspannung, Ruhe, tiefste Zufriedenheit gewinnen.

Es ist die Taufe, durch die einem Menschen grundlegend und persönlich zugesprochen wird, dass unser Gott, unterstrichen und bekräftigt in Christus, freundlich ist. Und wie unser Körper tagtägliche Nahrung nötig hat, so wie sie Kindern die nahrhafte Muttermilch gibt, so gibt uns Gottes Wort als tagtäglich neue Speise die Kraft, die uns erfrischt, ruhig macht und stärkt für das Leben und seine Herausforderungen. Gott nährt uns durch sein Wort, so dass wir wachsen hin „zum Heil“ (1. Petrus 2,2), zur Vollendung des Lebens in Ewigkeit. Auf die Zusage der Taufe, sprich auf die bedingungslose und ewige Liebe Gottes, auf seine Freundlichkeit, die Zeit und Ewigkeit umgreift, können wir bauen, und wir sind damit bei einem zweiten Bild des Predigttextes:

„Lebendiger Stein“, „lebendige Steine“: Lebendiger Stein beziehungsweise lebendige Steine, das ist ein außergewöhnliches Bild. Im Neuen Testament und der ganzen Bibel kommt es nur im 1. Petrusbrief vor.

Beim Besuch einer Backsteinkirche fiel mir einmal auf, dass auf einzelnen Backsteinen die Namen von Menschen standen. Vielleicht sollte im Rahmen einer bildhaften Aktion zum Ausdruck gebracht werden: Wie ein Kirchengebäude aus einzelnen Steinen zusammengesetzt ist, so wird Kirche gebildet von Menschen, die sich als lebendige Steine verstehen; Kirche ist vor allem die Gemeinschaft derer, die auf Christus bauen und sich von ihm zu einer Gemeinschaft erbauen, aufbauen lassen. Durch die Taufe werden Menschen in die Gemeinschaft der Kirche eingegliedert, „eingebaut“.

Wenn man sagt: „Komm, diesen Menschen müssen wir aufbauen“, dann ist damit gemeint, dass da jemand ist, dem es nicht gut geht; jemand ist traurig, sein Leben liegt darnieder; wir müssen, wir wollen ihm helfen, ihn aufrichten, ihn wieder aufbauen. Insbesondere durch die Predigt des Evangeliums werden Menschen aufgebaut.

„Auf diese Steine können Sie bauen“, das ist auch ein Werbespruch, den es vor einiger Zeit einmal in Deutschland gab. Eine Bausparkasse warb damit. Getaufte, die ihr Getauft-Sein ernstnehmen, bauen auf Christus. Auch von ihm wird als lebendigem Stein gesprochen (1. Petrus 2,4), ja, mehr noch: In Aufnahme von Zitaten aus dem Alten, dem Ersten Testament wird Christus im Predigttext als „Eckstein“, ja als auserwählter, kostbarer Eckstein bezeichnet (1. Petrus 2,6). Christus ist der auserwählte, kostbare und lebendige Eckstein.

Ecksteine spielen für ein Mauerwerk eine besondere Rolle, eine tragende Rolle. Sie sind öfter in besonderer Weise gehauen und gestaltet, sie halten das Mauerwerk zusammen; ein Eckstein trägt mehr Gewicht als andere Steine. Unser Leben wird von Christus getragen und unser Leben gewinnt damit eine feste Verbindung, einen Halt und eine Standfestigkeit, die durch nichts und niemand zum Einsturz gebracht werden kann. So wie der Eckstein Christus selbst durch den Tod nicht zerbrochen und zerstört werden konnte, so gilt das auch für alle, die mit ihm verbunden sind, die sich von ihm tragen lassen, die ihr Leben von ihm aufbauen lassen hin zu seiner ewigen, seiner himmlischen Gestalt. Keine Erschütterung des Lebens kann das Leben der Getauften, der von Christus Getragenen zum Einsturz bringen. Unser Leben wird aufgebaut hin zum ewigen Leben. Es mündet in den Lichtglanz der himmlischen Welt hinein. Damit ist ein drittes Bild des Predigttextes aufgenommen: „Licht“.

Licht: Die von Gottes Geschichte in Christus Ergriffenen und Bewegten sehen die Geschichte der Welt und ihre persönlichen Lebensgeschichten in einem neuen Licht.

Unsere frühen Glaubensgeschwister waren Menschen, die wegen ihres Bekenntnisses zu Christus von der römischen Staatsmacht immer wieder Bedrückungen oder sogar Verfolgungen erdulden und erleiden mussten. Aber als noch stärker erwies sich immer wieder eine innere Widerstandskraft gegen alle unterdrückerischen Kräfte und Mächte. Und so wird Gott im Predigttext gelobt und gepriesen als der, der „euch berufen hat aus der Finsternis in sein wunderbares Licht“ (1. Petrus 2,9). Alle Erfahrungen, die wir Menschen mit dem Stichwort „Finsternis“ verbinden, sind allenfalls etwas Vorletztes, sie haben nie

das letzte Wort. Denn immer wieder setzt sich lichtbringend die Lebensmacht Gottes durch, jetzt schon und schließlich in Ewigkeit. Auch die Nacht des Todes muss dem Licht des ewigen Lebens weichen. Das ist in Christus unterstrichen und besiegelt.

In der Taufe wird Menschen die ewige Freundschaft Gottes persönlich zugesprochen. Er beruft uns, unsere Würde als Kinder Gottes dann auch zu leben und auszustrahlen. Durch unsere Worte und Taten sollen Licht und Liebe in die Welt einziehen und das Leben in all seinen Bezügen Schönheit gewinnen.

Wer ehrlich zu sich selbst ist, weiß, dass uns das öfter nicht wirklich gelingt. Unsere Liebe hat dann nicht die Strahlkraft, die sie haben könnte, und wir machen anderen das Leben schwer. Darum tut es gut, ja, ist nötig, mit Luther gesprochen, tagtäglich in die Taufe zu kriechen,² damit der „alte Adam“ untergeht, und wir als von der Lieblosigkeit Gereinigte und Befreite wieder aufstehen und neu leben, was wir sind: Erwählte und berufene Kinder Gottes, Befreite zur Liebe und zum Leben, heute, jeden Tag und in Ewigkeit. Amen.

Volker Menke

² Zum Stichwort „in die Taufe kriechen“, s. M. Luther, Der Große und der Kleine Katechismus, ausgew. u. bearb. von K. Aland u. H. Kunst. Mit e. Geleitwort von K.-H. Stoll u. e. Einf. von H. Reller, Göttingen 1983, S. 76.

Hol rejtőznek az alábbi szavak?

**AJÁNDÉK
BETLEHEM
CSALÁD
CSILLAG**

**DECEMBER
DÍSZ
FENYŐFA
GYERTYA**

**HÓEMBER
MIKULÁS
SZÁN
TÉL**

G	M	I	K	U	H	F	A	T	Y
A	S	Z	Á	N	Ó	T	É	B	R
J	Z	D	E	C	E	M	B	E	R
Á	Á	E	L	S	M	I	U	T	G
N	L	C	U	I	B	K	Á	L	Y
D	Í	S	Z	L	E	U	I	E	E
É	S	T	É	L	R	L	É	H	R
K	Z	C	S	A	L	Á	D	E	T
J	Á	J	É	G	T	S	R	M	Y
C	S	F	E	N	Y	Ó	F	A	A

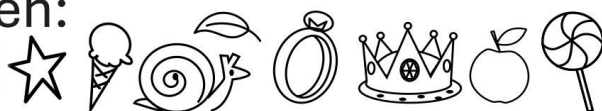
Keresd meg a 7 különbséget a két kép között!

Színezd ki a képet!

Keresd meg az ábrákat a képen:

Összeállította:
Kovácsné Tóth Anna

Tervezett programok

Csoportjaink alkalmai

- **bibliaóra** minden szerdán 18 órakor a klubszobában (december 24-én, 31-én és január 7-én elmarad)
- **ifi** minden pénteken 18 órakor az ifiteremben (december 26-án és január 2-án elmarad)
- **imaóra** január 7-én, 21-én, február 4-én és 18-án, szerdán 19 órakor a klubszobában
- **nőslénykör** (férfi beszélgetőkör) január 12-én és február 9-én, hétfőn 20 órakor a klubszobában
- **KimeNŐ** (női kör) január 17-én és február 21-én, szombaton 18 órakor a klubszobában
- **LutheRun** (közös futás) január 3-án, 17-én és 31-én, szombaton 9 órakor a Lővér szálló buszmegállótól
- **gyerek-istentiszteleti teaház** január 11-én és február 8-án, vasárnap, a gyerek-istentisztelet után a kisteremben
- **baba-mama kör** január 7-én, 21-én, február 4-én és 18-án, szerdán 10 órakor a klubszobában
- **bábcsoport** január 17-én és február 21-én, szombaton 10 órakor a klubszobában

Egyéb programok

Január 19. hétfő és 24. szombat között tartjuk Sopronban az imahetet a keresztyények egységéért, az istentiszteletek 17 órakor kezdődnek.

Február 8-án, vasárnap a 10 órakor kezdődő istentisztelet keretében, a Házasság hete programsorozat részeként megáldjuk a házaspárokat. Szeretettel hívunk minden házaspárt, aki megerősítő áldást szeretne kérni kapcsolatukra.

Február 11-én, szerdán 17 órakor beiskolázási tájékoztatót tartanak a leendő első osztályos gyere-

kek szüleinek a Hunyadi iskolában. A Hunyadi-forragtag alkalmi: február 18., 25., március 4. és 11., szerdánként, 16.15-től.

A negyvennapos böjt kezdőnapja hamvazószerda. 2026-ban aznap, **február 18-án**, 18 órakor is tartunk istentiszteletet a nagyteremben.

Március 14-én, szombaton egyházmegyei hit-tanversenyt tartunk az általános iskolások számára. Várjuk a jelentkezéseket a hitoktatónál!

2026. március 12-én, csütörtökön, 13-án, pénteken és 14-én, szombaton

HÁROMESTÉS BŐJTI EVANGÉLIZÁCIÓS SOROZATOT TARTUNK.

**Igét hirdet Bence Imre
nyugalmazott budavári esperes.**

Az alkalmak 18 órakor kezdődnek a gyülekezeti ház nagytermében.

MINDENKIT SZERETETTEL VÁRUNK!

Tegyen segítséget a karácsonyfa alá!

„Bizony mondom nektek, valahányszor megtettétek ezeket akár csak eggyel is az én legkisebb testvéreim közül, velem tettétek meg.” (Mt 25,40)

Támogassa a gyermekvédelemben élő, különleges ellátási szükségletű gyermekek nyári táboroztatását!

evangelikus.hu

Egyházunk adventi adománygyűjtést hirdetett a Csepp a Tengerben Alapítvány javára, gyermekvédelemben élő, különleges ellátási szükségletű gyermekek nyári táboroztatására.
Bankszámlaszám: 11707024-20478070 (M.EV.EGYH. rendkívüli gyűjtés)
részletek: evangelikus.hu/karacsonyi-gyujtes-2025

F Á N K D É L U T Á N

**Február 14-én szombaton 15 órától
a soproni evangélikus gyülekezeti ház nagytermében**

Áhítat, bábelőadás, kézműveskedés, tombola,
jelmezbemutató, fánkkóstolás.

**Tombolára felajánlásokat hivatali időben és a
gyerekalkalmak idején szívesen fogadunk.**
Aki jelmezben érkezik és azt bemutatja, jutalomban részesül.

**Kérünk mindenkit, hogy részvételi szándékát
február 8-ig a sopron@lutheran.hu címen vagy a
nagyteremben kihelyezett lapon jelezze!**

Január végéig kedvezményes jegyek a soproni Szélrózsára

Ne maradj le az early bird lehetőségről!

Az early bird lehetőség ideje alatt heti gyerek-, középiskolás- és felnőtt jegyet lehet online kupon formájában vásárolni. A kedvezményes heti gyermekjegy (4–14 éves) 12.000 Ft, a középiskolás (14–18 éves) 15.000 Ft, a felnőtt (18 év felett) pedig 18.000 Ft. Az akciós árak 2025. december 6. és 2026. január 31. között érvényesek. A hetijegyeket ezt követően drágulnak majd, ezért ez egy vissza nem térő alkalom. A megvásárolt elővételes hetijegy(ek) kedvezménykódját e-mailben küldjük el. Az elővételes hetijegyvásárlási akció keretében megvásárolt jegy csak akkor érvényes, ha a kuponon található kedvezménykóddal aktivárod is majd! Erre 2026 elejétől a szelrozsatalalkozo.hu oldalon megnyíló regisztrációs rendszerben lesz lehetőség. A kupont egyszeri alkalommal egy fő használhatja fel. Kérdés esetén a szelrozsareg@lutheran.hu címen lehet érdeklődni. A kedvezményes jegyeket itt lehet megvenni: pater.lutheran.hu/kitolt?id=ior-tte

Istentiszteleti szolgálati beosztás

2025. karácsony – 2026. bőjt

december 21., advent 4. vasárnapja

- 8.00 magyar: Somogyvári Flóra
- 9.00 német: Dr. Volker Menke
- 9.00 gyerek-istentisztelet: Somogyvári Flóra
- 10.00 magyar (adventi gyermekmússal): Somogyvári Flóra
- 15.00 Balf: Somogyvári Flóra

december 24., szenteste

- 15.00 Fabricius szeretetotthon: Hegedűs Attila
- 16.00 Balf: Somogyvári Flóra
- 17.00 német: Dr. Volker Menke
- 18.00 magyar (csatlakozó úrvacsorás): Somogyvári Flóra

december 25., karácsony 1. napja

- 8.00 magyar (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
- 9.00 német (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel): Dr. Volker Menke
- 10.00 magyar (úrvacsorás, áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
- 15.00 Fabricius szeretetotthon (úrvacsorás): Hegedűs Attila
- 15.00 Balf (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
- 16.15 Fertőszentmiklós (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly

december 26., karácsony 2. napja

- 8.00 magyar (úrvacsorás): Somogyvári Flóra
- 9.00 német: Dr. Robert Jonischkeit
- 10.00 magyar (csatlakozó úrvacsorás): Somogyvári Flóra

december 28., karácsony utáni vasárnap

- 8.00 magyar: Dr. Tóth Károly
- 9.00 német: Elfi Fiedler
- 10.00 magyar: Dr. Tóth Károly

december 31., óév

- 10.00 Fabricius szeretetotthon: Hegedűs Attila
- 16.00 német (úrvacsorás): Dr. Simon Attila
- 17.00 magyar (úrvacsorás): Dr. Simon Attila

2026. január 1., újév

- 8.00 magyar (úrvacsorás): Hegedűs Attila
- 9.00 német: Gertraud Winter
- 10.00 magyar (úrvacsorás): Hegedűs Attila
- 15.00 Balf (úrvacsorás): Hegedűs Attila

január 4., újév utáni vasárnap

- 8.00 magyar (úrvacsorás): Matus Klára Krisztina
- 9.00 német: Christine Posch
- 9.00 gyerek-istentisztelet: Matus Klára Krisztina
- 10.00 magyar (személyes igei áldással): Matus Klára Krisztina
- 15.00 Balf: Somogyvári Flóra

január 6., vízkereszt

- 9.00 Fabricius szeretetotthon: Hegedűs Attila
- 18.00 magyar a nagyteremben (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly

január 11., vízkereszt utáni 1. vasárnap

- 8.00 magyar: Dr. Tóth Károly
- 9.00 német (úrvacsorás): Dr. Volker Menke
- 9.00 gyerek-istentisztelet: Somogyvári Flóra
- 10.00 magyar („Tízórai”, úrvacsorás): Dr. Tóth Károly

- 15.00 Balf: Dr. Tóth Károly
16.00 Fertőszentmiklós: Dr. Tóth Károly
- január 15.**
17.00 Wochenpredigt: Dr. Volker Menke
- január 18., vízkereszt utáni 2. vasárnap**
8.00 magyar: Somogyvári Flóra
9.00 német: Dr. Volker Menke
9.00 gyerek-istentisztelet: Somogyvári Flóra
10.00 magyar (úrvacsorás): Somogyvári Flóra
15.00 Balf (úrvacsorás): Somogyvári Flóra
- január 19.**
17.00 Szt. Mihály-templom (ökumenikus imahét): Dr. Tóth Károly
- január 20.**
17.00 Szt. György-templom (ökumenikus imahét): Filotás Julianna református beosztott lelkipásztor
- január 21.**
17.00 református templom (ökumenikus imahét): Kálmán Imre római katolikus városplébános
- január 22.**
17.00 református templom (ökumenikus imahét): Somogyvári Flóra
17.00 Wochenpredigt: Dr. Volker Menke
- január 23.**
17.00 evangélikus gyülekezeti ház nagyterme (ökumenikus imahét): Grafl Ákos római katolikus káplán
- január 24.**
17.00 evangélikus gyülekezeti ház nagyterme (ökumenikus imahét): Dr. Barta Zsolt református lelkipásztor
- január 25., vízkereszt utáni utolsó vasárnap**
8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
9.00 német (áldozati gyűjtéssel): Dr. Volker Menke
9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
15.00 Balf: Dr. Tóth Károly
16.00 Fertőszentmiklós: Dr. Tóth Károly

A 10 órakor kezdődő magyar nyelvű istentisztelet minden vasárnap csatlakozó úrvacsorás.

Minden vasárnap és az egyházi ünnepek első napján 15 órakor istentiszteletet tartunk a Fabricius szeretetotthon kápolnájában.

- február 1., hetvened vasárnap**
8.00 magyar (úrvacsorás): Somogyvári Flóra
9.00 német: Gerda Haffer–Hochrainer
9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
10.00 magyar („Tízórai”, úrvacsorás): Őri Katalin
15.00 Balf: Somogyvári Flóra
- február 8., hatvanad vasárnap**
8.00 magyar: Somogyvári Flóra
9.00 német (úrvacsorás): Gerda Haffer–Hochrainer
9.00 gyerek-istentisztelet: Somogyvári Flóra
10.00 magyar (házaspárok megáldásával): Somogyvári Flóra
15.00 Balf: Somogyvári Flóra
16.00 Fertőszentmiklós: Somogyvári Flóra
- február 12.**
17.00 Wochenpredigt: Dr. Volker Menke
- február 15., ötvened vasárnap**
8.00 magyar: Dr. Tóth Károly
9.00 német: Dr. Volker Menke
9.00 gyerek-istentisztelet: Dr. Tóth Károly
10.00 magyar (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
15.00 Balf (úrvacsorás): Dr. Tóth Károly
- február 18., hamvazószerda**
18.00 magyar a nagyteremben (úrvacsorás): Somogyvári Flóra
- február 19.**
17.00 Wochenpredigt: Dr. Volker Menke
- február 22., böjt 1. (Invocavit): vasárnapja**
8.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
9.00 német (áldozati gyűjtéssel): Dr. Volker Menke
9.00 gyerek-istentisztelet: Somogyvári Flóra
10.00 magyar (áldozati gyűjtéssel): Dr. Tóth Károly
15.00 Balf: Dr. Tóth Károly
16.00 Fertőszentmiklós: Dr. Tóth Károly

Christophoros

A Soproni Evangélikus Egyházközség újságja, nyomtatva 250 példányban.

Várható következő megjelenés: 2026. böjt, felelős kiadó: Dr. Tóth Károly

9400 Sopron, Színház utca 27. e-mail: sopron@lutheran.hu, web: <https://sopron.lutheran.hu>

tel: 99/523-002 számlaszám: 11737083-20006895